

REC'D OCT 3 1975

GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

89 M. 15 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1975 M. RUGSĖJO [SEPTEMBER] 19 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

30 CENTŲ

Kai lietuvių delegacija lankėsi pas prezidentą Ford. Iš k. į d. prezidentas Gerald Ford, Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininkas dr. Kazys Bobelis ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas Povilas P. Dargis.

ALEKSANDRAI E. BREDES 100 METŲ JOS SŪNUI STEPONUI - 75

Adv. Steponas Bredes, Jr., rugsėjo mėn. sulaukęs 75 metų amžiaus su savo motina, kuriai rugsėjo 15 d. suėjo 100 metų.

Aleksandra E. Bredes, lietuviams gerai pažįstamo advokato Stepono Briedžio motina, rugsėjo 15 d. sulaukė 100 metų amžiaus. Sukakties proga ją pasveikino jos vaikai ir anūikai.

Aleksandro vyras Steponas mirė 1937 m. Jis buvo siuvėjų kontraktoriaus ir yra daug padėjęs Lietuvos imigrantams prieš 1914 m. Aleksandra ir Steponas Briedžiai turėjo

vieną sūnų, dabartinį pensininką adv. Steponą Bredes, Jr., ir keturias dukras Agnes B. Svuger ir Ella Bessie B. Landsberg, bizniera, dabar pensininkė, ir May B. Martens, kuri mirė 1947 m. Sukaktuvinė Aleksandra turi keturis anūkus, kurių jau visi suaugę ir sukūrė šeimas ir turi 14 vaikų. Šioje Vienybės laidoje skaitytojai ras Briedienės vaikų pranešimą angliškai ryšium su jų motinos sukaktimi.

BRITANNICA NUSILEIDŽIA

Emigracinėje spaudoje ir per radijo programas jau senokai skambėjo nepasitenkinimo balsų dėl to, kad 14-oji Encyclopaedia Britannica laida vietoje objektyvių žinių apie Lietuvą išdėjo Lietuvos TSR mokslininko-propagandininko parašytą informaciją. Dėl to buvo vedama stipri akcija, reikalaujant, kad enciklopedijos redakcija reikalą atitaisytų. Buvo nurodoma, kad medžiaga esanti tendencinga ne tik apie Lietuvą, bet ir kitas TSR respublikas.

Atrodo, kad ta lietuvių reakcija paveikė ir pačius enciklopedijos redaktorius, kurie anksčiau sakėsi nieko nedarys. Dabargi, kaip rugsėjo 17 d. praneša The New York Times, pernykštės enciklopedijos laidos redaktorius Warren E. Preece to laikraščio korespondentui Israel Shenkeriui pareiškė, kad visi rašiniai apie 15 sovietinių respublikų bus iš naujo perrašyti.

Šalis eilės kitų, kurie turėjo įtakos ir redakcijos nuomonės pakeitimui, minimas ir lietuvis prof. Romas Misiūnas, iš Williams College, kurio rašinį cituojama iš Slavic Review. Tame žurnale Misiūnas sukritikavo Encyclopaedia Britannica atspausdintuosius rašinius, prikišdamas tai, kad informacija esanti nieko daugiau, kaip tik nauja forma pa-

kartojimas visko, kas skelbiama oficialiai. Jis nurodo, kad, rašant apie komunistų partiją, profesines sąjungas, rinkimus ir kitką, niekur nepaaiškinama, kad kitokių partijų ten neleidžiama, kaip tik komunistų partija ir kad rinkimuose tesama tik vienos pusės kandidatų.

Primindamas, kad Britannicos redaktoriai skelbiasi neva vadovaujasi "objektyvumu ir neutralumu", Misiūnas rašo, kad visi 15 straipsnių jų suredaguotoje enciklopedijoje aiškiai rodo, jog redaktoriai patys nesilaiko savo nustatytų principų.

Naujojoje enciklopedijos laidoje dabar pasirodys labiau balansuota informacija, nors redaktorius teisinasi, kad jo kontaktuoti žmonės įvairiuose universitetuose vis dėl to nesmerkė visko, kas dabar yra parašyta.

Enciklopedijos redaktorių tarybos pirmininkas Dr. Mortimer J. Adler korespondentui aiškines, kad visa eilė mokslininkų iš komunistinių kraštų buvo pakviesti parašyti, bet, esą, dėl jų straipsnių niekas išgiol neprotestavo.

Medžiagą apie tarybines respublikas enciklopedijai parūpinusi Novosti spaudos agentūra, kuri platina valdžios aprobuotą informaciją Tarybų Sąjungoje ir užsieniuose.

PRASIDĖJO TRISDEŠIMTOJI JUNGTINIŲ TAUTŲ SESIJA

Rugsėjo 16 d. Jungtinių Tautų būstinėje New Yorke prasidėjo sukačvutinė - 30-oji Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesija. Jos posėdžiai užtruks iki gruodžio pabaigos, o darbotvarkėje yra šimtas su viršum klausimų.

Savo naująją reguliarią sesiją Jungtinės Tautos pradėjo vos porai valandų praslinkus nuo baigiamojo posėdžio, vienbalsiai priimdamos programą, pagal kurią ateityje savo santykius tvarkys civilizacijoje aukštai pažengusios ir besivystančios šalys. Tai buvo nepaprastoji JT sesija, specialiai skirta ekonominiams ir civilizacijos vystymosi klausimams aptarti ir problemoms išspręsti. Sesija užtruko 16 dienų, bet savo darbų pilnai neužbaigė, nors programą ir priėmė. Ji dar galės susirinkti vėliau, jei bus reikalo. Tuo tarpu ant kulnų lipo reguliariosios sesijos reikalai.

Trisdešimtoji JT sesija savo darbų pradėjo su 138 nariais ir tuoj pat atidarymo dieną priėmė tris naujos nares - buvusias Portugalijos kolonijas - Cane Verde, Sao

Nukelta į 4 psl.

Vytautas Zenkevičius rugsėjo 16 d. atskridęs į Kennedy aerouostą.

VIEŅYBĒ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD
was established in 1886 by Juozas J. Paukštys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. **Vienybė** is published bi-weekly by Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor Valerie Tysliava; Assistant Ann Wai- vada; Business Manager and Photo Editor Joseph N. Tysliava; Senior Editor Vytautas Širvydas. Contributing Editors: Demie Jonaitis, Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.

Subscription rates: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved. Editorial and Administrative Offices at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone: APplegate 7- 7257.

mes

Vytautas Širvydas

Sukaktuviniai Vyskupo Valančiaus metais vyskupas prisimintinas tautai naudingais savo kieto lietuviško pobūdžio bruožais: rūpesčiais lietuvių spauda ir kad lietuviai negirtuokliautų.

Amerikos lietuvis, kuris šiemet iš tikrųjų norėtų praėjusiame šimtmeteje drąsiai ir sėkmingai prieš rusų kėslus kovojusį vyskupą nuoširdžiai pagerbti, tai tiksliausiai atliktų, paaukodamas kas dešimto stikliuko ar buteliuko pinigais seniausiai pasaulyje lietuvių laikraščiu Vienybė. Tada kaip tik ir žengtų Valančiaus keliu: paremtų lietuvių spaudą ir prisidėtų prie lietuvių blaivumo. Šalia to, Vienybės ikūrėjas Juozas Paukštys (už nugaros stovint kun. A. Burbai), pirmiau per savo Vienybę Lietuvninkų (1891-1896) perleido su Valančium draugavusio, Simano Daukanto 1838 metais parašytą "Historyjė Zemaytyszka", kurią, vėliau išleido atskirais tomais, pavadintais Lietuvos Istorija, pirmąją laidą 1893 metais, antrą 1897, po 3,000 kiekvienos laidos egzempliorių. 1892 metais Juozas Paukštys Susivienijimui Lietuvių Amerikoje išspausdino Simano Daukanto 1822 metais (studentu Vilniaus universitete buvusio parašytą "Darbai senuju Lituwiu ir Zemaiyczui", kuri, Amerikoje pavadino "Būdas Senovės Lietuvių - Kalnėnų (aukštaičių) ir Zemaičių". Jei ne Paukštys - prof. V. Biržiška sako, - šie Daukanto veikalai "gal ir visai nebūtų dienos šviesos išvydę".

Taigi pinigine auka Valančiaus sukaktuviniai metais Vienybėi būtų kilstelėjimas skrybėlės ir vyskupui Valančiui pagerbti.

☆☆☆

Ryšium su Amerikos Jungtinių Valstybių 200 metų sukaktimi, amerikiečiai dažnai su pagarba prisimena Tada Koščiūšką, kuris nesykį viešai skelbė, kad širdyje jis jaučiasi esąs Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės lietuvis. Šiandien lenkai jį išimtinai savinasi sau.

Lenkų literatūros milžinas Adomas Mickevičius taip pat save skaitė Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės sūnumi, ir jai parašė stiprių veikalų, kurių paskutinis buvo Ponas Tadas, arba Paskutinis puolimas Lietuvoje (Ostatni Zajazd na Litwie). Poema Gražyna jis tiesiog vadino "Lietuvių pasaka". Konrado Wallenrodo veikalė įžangos žodyje apgailestavo, kad Europa ilgai nieko nežinojo apie lietuvių tautą, kurią sudaro "lietuviai, prūsai ir latviai".

☆☆☆

Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės ainiu save laikas, kaip ir jo dėdė poetas Oskaras Milašius, (miręs Prancūzijoje), apsigyvenęs Amerikoje naujosios lenkų literatūros žvaigždė, Česlovas Milosz, primena, kad ir žymusis rusų rašytojas Dostojevskis mėgo save jungti su Koščiūškos ir Mickevičiaus Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės bendrapilietyste. Dostojevskį kai kuriais atžvilgiais lyginamas su švedu Swedenborg, Milosz birželio Slavic Review žurnale pasakoja:

"Dostojevskis savo stiprų gretinimą su Svidrigailovu (veikėju apysakoje, amerikietiška pavadinimoje Crime and Punishment) kritikai jau yra pastebėję, tik, kiek man žinoma, šio vardo kilmės dar niekas nerišo su Swedenborgo veikalė Dangus ir Pragaras panašumu. Dostojevskiu rūpėjo jo šeimos praeitis, ir jis mėgdavo pasakoti, kad jo seneliai buvo Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės bajorai, valdė Dostojevskio dvarelių. Tos Kunigaikštystės vienas 15-ojo šimtmečio valdovų buvo gerai istorijai žinomas kunigaikštis Svidrigaila. Jokiam kitam savo apysakų veikėjui Dostojevskis nėra suteikęs lietuviškų vardų."

☆☆☆

Amerikiečių draugijos For the Study of the Nationalities (USSR and East Europe) šių metų leidinyje Nationality Papers svarsto rusų pirmosios revoliucijos Laikinosios vyriausybės santykius su latviais, lietuviais ir ukrainais. Apie latvius rašo latvis Andrius Ezergailis, apie ukrainus ukrainas Wolodymyr Stoiko, apie lietuvius amerikietis lietuvis John F. Cadzow, istorijos profesoriaus pagalbininkas Kent State universitete ir ten įkurto Ethnic Heritage archyvo direktorius. Jo straipsnis parašytas rimtu šaltumu ir paremtas, taip lietuvių užsienyje, taip dabartinėje Lietuvoje rastais gausiais šaltiniais. Kada nors gal Vienybės skaitytojams pateiksime jo anglų kalba turinį.

Lietuva tikrovėje neturėjo santykių su Lvovo ir Kerensko Laikinosiomis rusų revoliucinėmis vyriausybėmis, bet autoriai išveda, kad nieko gero

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

KRYŽKELEJE.

Po Helsinkio konferencijos nuste- bino mūsų spaudos ir mėgstančiųjų politikuoti laikysena. Helsinkio deklaracija atrodo keistai, pagal Nietzsche pasakytum - ein Buch fuer alle und keinen - knyga visiems ir niekam. Tai yra šių laikų dvasios produktas, kur tikslūs klasiški sprendimai nemėgstami: labai gra- žu, labai suktu, pasirašiusius ir įpareigojant ir neįpareigojant. Ji tiek gera, kiek šiais laikais yra gera visa, kas tolina būsimą žmonijos katastrofą.

Mūsų lietuviškiems reikalams Helsinkio deklaracija visiškai netin- kā, nes ji nieko praeito nei taiso, nei aiškina, o tik šiandieninį status quo lyg ir patvirtina. Ši deklaracija svetima 1945-ju metų mąstysenai.

Yra balsų, esą ta deklaracija nereikšminga, bet yra balsų ir už tai, kad čia turime nepaprastai didelį pasaulinės politikos posūkį. Greičiausiai čia nėra viena kraštutinė nuomonė nepasitvirtins. Tik aišku, kad Helsinkio deklaracija naudinga Tarybų Sąjungai, o ši jau pajėgs iš deklaracijos visas naudas išspausti. Lietuviams tarp kitko čia išmintina:

Pirma. Helsinkio deklaracija kilo ne iš jė pasirašiusiųjų nuoširdumo. Tarptautiniuose santykiuose ji ne- gali sukelti pasitikėjimo nuotaikų. Dėl to mums yra prasmės būti kantriems ir domėtis, kokie ir iš kur vėjai pučia ir pūs.

Antra. Helsinkio deklaracijoj Baltijos valstybės nepaminėtos, bet tai nereiškia, kad jų statusas čia nepaliestas. Baltijos klausimas čia apturėjo didelį smūgį. Tokiais atve- jais lietuviams dera prisiminti dr. Vinco Kudirkos pamokymą: "... namas negrius, iš baimės jį neiš- lakstykit!"

Trečia. Nuo UNRRos laikų dar vis neatsikratome nuotaikų, kad kažkas nežinia už ką duos nemoka- mus barakus, duonos ir sriubos, skarmalų, pažadų, paguodos ir kito- kių gėrybių, įskaitant ir emigruo- jant nemokamą kelionę per vande- nyną. Dabar tikimės, kad JAV turi save ir visą žemės rutulį drebtinti dėl Lietuvos valstybės atstatymo. O jau seniai laikas suprasti, kad JAV turi savų reikalų ir dėl Lietu- vos nėra įsipareigojusios. Jei ką ir turime Washingtonui pasakyti, tai nebent padėkoti už nuolat reiškia- mą palankumą lietuviams ir Lietu- vai, tik Helsinkio konferencija nėra tinkama proga padėkoms reikšti.

Ketvirta. Konferencijų progomis kartais didžiųjų valstybių preziden- tai teikiasi paguosti mažuosius. Prieš Helsinkio konferenciją Rytų Europos mažiuskus paguodė prez.

autonomijos ar nepriklausomybės atžvilgiu, latviai, ukrainai ir lietu- viai negalėjo iš jų tikėtis.

Cadzow teigia: "Carų ir Tarybinis laikotarpis rodo, kad šia kryptimi jokių atmainų amžinoje didrusių valstybinėje politikoje tos vyriausy- bės nebūtų padariusios". Kitais žo- džiais, ir jos būtų prisilaikusios, jei būtų išsilaikusios, senos didrusių imperialistinės linijos galioje.

Fordas. Atseit, vaikučiai, trauksi- me dantuką, bet nebijokite - skau- dės labai mažai, o paskui išdigs naujas dantys. . .

Penkta. Yra vilčių, kad su Hel- sinkio deklaracija pas mus užsi- raus kai kurios iliuzijos. Galimas daiktas, dabar jau rimtu daiktu nebus laikomi toki juokai būk su rezoliucijomis per JAV kongresą ir UNO yra galimybių nueiti ligi Lie- tuvos nepriklausomybės atstatymo. Šia prasme Helsinkio konferencija išeiiviams gali duoti net naudos.

Šešta [ir svarbiausia!]. Lietuvių tautos ir valstybės likimas visu pirma yra pačių lietuvių rankose, lietuvių rankose tėvynėje ir šiek tiek išeiivijoje. Deja, Lietuva yra tarybinė ir šios situacijos jokia pasaulinė galybė keisti nesirengia. Pati Lietuva yra maža ir tik atsira- dus ypatingai palankioms sąlygoms dabar net nenumanomu laiku, gali- mas daiktas, bus pati savo likimo sprendėja.

Lietuva yra maža, o išeiivija dar mažesnė. Išeiivijos jėgą gali padidin- ti labai didelis vieningumas ir bega- linės pastangos išlikti nenutautus.

Konkrečiai. Kiekvienas išeiivis atskirai ir visi bendrai esame Lietu- vai reikalingi. Ypač tai aišku po tokių konferencijų, kaip buvo Hel- sinky. Helsinkinių nepasisekimų proga reikia būtinau peržvelgti: gal mes dedame viltis ne ten kur reikia, gal mes paskendome iliuzijose, gal mes meldžiamės į netikrus dievus, gal. . . gal. . .

Mano iliuzija būtų tokia: reikia visų išeiivijos lietuvių kongreso, studijomis paremto, visų lietuvių vienybės siekiančio. Daug metų praėjo jau ir nuo dypukų atsiradi- mo, o vis dar neturime konkrečiai atsakyta į klausimą: koki išeiivijos uždaviniai tėvynės atžvilgiu ir ką iš tiesų čia reiktų veikti?

Yra ir kitokia galimybė - nepada- rysime nieko pažymėtino. Visą svie- tą ir vienas kitą kaltinsime, liesime patriotines ašaras ir tarp savęs riesimės kaip šunes. Prireiks kelių Bendruomenių, gal ir kitų veiksmų dubliavimo, kurie vieni nuo kitų skirsis nebent tuo, kad bus "regis- truoti". Ambicijos augs labiau, kaip kupriaus kupra, o kupras išlygins karstas. Visos misijos pasibaigs karstais. Tai pati paskutinioji iliuzi- ja, kuri virs tikrove, jei tik tikrove nevirš kitos iliuzijos.

"REGISTRUOTI" VEIKIMAI.

Štai knyga: "Sekretaj moninimo arba kajp taptie monininku, su paweikslajs", išleista Brooklyne 1897 m. Knygoje yra pastaba: "En- tered according to act of Congress, in the year 1897, by Joseph Matu- tis, in the Office of the Librarian of Congress at Washington, D. C.".

Ivairu. Skyriuje "Wysokios baj- kos" suzinome, kaip "sukiszt wini in nosi", "nupjaut szniura terp dwieju pagaluku ir wel padarit cziela" ir t. t.

Si monininkų studija primena mū- sų dienas, kai irgi daromos "wyo- kios bajkos" Lietuvių Bendruome- nėje, o "bajku" vertė didinama tuo, kad "bajkininkai" registruoti.

STEBĖTOJO PASTABOS

Santykių tarp Amerikos ir Lietuvos lietuvio plitimas bei išsišakojimas kai kuriems įvarė baime, kad Amerikos Lietuva, girdi, pasidarysianti Tarybinės Lietuvos kolonija! Atsakymą pateikia Amerikos lietuvių istorija. Gana žymi Amerikos Lietuvių socialistų sąjungos narių dalis (iš trijų, rodos, du), 1919 metais atskilo nuo sąjungos į atskirą komunistų šaką, kuri, kaip tas Viduramžių Pskovo rusas vienuolis Filotejus, Maskvoje vis matė "trečiąją Romą". Šaka pabandė užvaldyti Amerikos lietuvių spaudą, visuomenę ir organizacijas. Kas nutiko? Spaudai išlaikyti kasmet elgetauja tūkstančius iš pasekėjų, visuomenėje vaidmuo tolygus pernykšiam sniegui, iš daugelio organizacijų komunistai buvo išmesti, o iš didžiausios - SLA - buvo negarbingai 1930 metais nušalinti.

Amerikos ir Lietuvos lietuvio santykiai - pavojus ne Amerikos Lietuvai bet Lietuvą tvarkantiems komisarams, nes trijuose milijonuose Lietuvos gyventojų gilina ir kietina ryžtą kovoti už demokratijos įgyvendinimą. Kelias į ateitį nėra neįdirusiška šusovietėjima, bet į amerikietišką sudemokratėjimą, kuriam, tiesa, šiuo metu iškyla reikalas glaudesnio pilietinio susiklausymo, ir ekonominių reikalų aptvarkymo.

Amerikos universitetų mokytojams ir studentams MacMillan leidykla New Yorke išleido 500 pusl. "Handbook of Major Soviet Nationalities", redaguotą Zev Katz, Rosemarie Rogers ir Frederick T. Harned. Skelbime sakoma: "Didrusiai, kurie Sovietijai vairuoja ir pateikia vyraujančią joje kalbą, tesudaro 53 ir puse visų gyventojų nuošimčio (pagal 1970 suskaitymą), bet vis lenda į kitatautiškas respublikas ir susilaukia vietinių priešiškuo dėl darbų, butų, mokyklų ir gyvenimo reikmenų. Todėl vietiniuose stiprėja tautinis susipratimas ir pasipriešinimas".

Knyga kainuoja \$25. Baltijos kraštams antras skaidmuo po pirmojo, "The Slavs". Apie estus rašo estas Rein Taagspeva, apie Lietuvius ir latvius - amerikietis Frederick T. Harned, vienas redaktorių. Leidykla, turbūt, nerado tinkamo intelektualo lietuviuose, parašyti apie lietuvius?

Birželio pradžioje Upsala kolegijoje (E. Orange, N. J.) įvyko pasitarimas nuo įvairių baltietišku organizacijų, jų tarpe ir lietuvių. Dėmesio sukėlė New York Times bendradarbio David Binderio paskaita, kurios tonas buvo baltiečiams patarimas nusilenkti istorijos eigai ir "sugyventi su rusais".

Ruošdamas paskaitą, Binderis, sakoma, pasimatęs su Valstybės sekretorium Kissingeriu. Paskaitoje ramstėsi istorijos faktai, kad Baltijos kraštai nepriklausomybę tegavo dviejų kaimynų - galybėms sugriuvus - Vokietijos ir Rusijos. Dabartinės Sovietijos sugriuvimo nematyt, todėl esą sveikiausia - gyventi, kaip gyvenasi ir tikėti, kad Europa kada nors susitvarkys la-

biau "bendruomeniškai" santykiuoti.

Paskaita tęsėsi 45 minutes, bet ginčai dėl jos nutyso dvi valandas.

Lietuviai pasiūlė devynių posmų veiklos programą, bet ji dalyvių atmesta, kaip nepraktiška.

Vokietijoje gyvena 25 lietuviai gydytojai, kurie palaiko ryšius su lietuvių. Prieš penkerius metus, suorganizavo sąjungą, kurios suvažiavime šiemet dalyvavo dvylika gydytojų.

Amerikiečiai latviai sukūrė tradiciją, kuriame nors universitete sukviešti metinį "baltų" suvažiavimą. Šiemet toks suvažiavimas įvyko Langley kolegijoje, Kanados Vancouver mieste. Dalyvių buvo apie 50. Anot Pittsubrge gimusio, bet Lietuvoje ir Amerikoje mokslus išėjusio bei Vancouverio universitete dirbančio prof. Vinco Vyčino, programa tokia: nusišamdoma dviem savaitėm kurio universiteto ar kolegijos "campus", įsteigiama latviškų valgių virtuvė, pateikiama latviško alaus, sudaroma latviškų leidinių paroda, išstatoma latviškų plokštelių bei audinių ir pateikiama eilė latvistikos paskaitų. Vieną pateikė pats prof. Vyčinas.

Vienas latvis suskaitė, kad iš 100 latvių, užsieniuose nustausta 28, estų 22, o lietuvių net 47. Tėvynėse latvių, sako, iš šimto gyventojų likę 58, estų taip pat, 58, bet lietuvių 70.

Vienybė ir jos žmonių drąsa, sudaro Amerikos lietuvių daugumą, o veiksniai su savo bailumu - mažuma.

Didžioji amerikiečių draugija For the Advancement of Slavic Studies šių metų konferenciją šaukia Atlanta, Georgia. Lenkų draugija For the Advancement of Polish Studies progą išnaudos, rezervuodama vieną dieną savo posėdžiams. Vieną posėdį draugija For the Study of Nationalities of USSR gavo svarstyti baltų, gudų ir ukrainų istorijos laikotarpiams nustatyti tikslus pavadinimus. Apie lietuvių draugijos For the Advancement of Baltic Studies dalyvavimą, dar neteko girdėti.

Amerikiečių ukrainų milijoninio fondo Harvardo universitete įkurtoji ukrainistikos katedra ruošia konferenciją tema "Ukraina Sovietijoje - ekonominė apžvalga." Paskaitoms pakviesti amerikiečiai ir amerikiečiai ukrainai. Vienas posėdis skirtas išimtinai svarstyti Ukrainos antykisus su Sovietų Sąjunga.

Spaudoje daug ko prikišama mūsų "frontininkams", bet, atrodo, jie nėra "atbuliniai" Amerikos ir Lietuvos lietuvio santykiavimo klausimu. Sios tautai sveikos nuotaikos puoselėtojai kai kurių vadinami "tiltų statytojais", bet žmonija visados labiau gerbė statytojus, negu griovikus.

VI. Bakūnas ne pirmutinis ir ne paskutinis kelti rūpeščio dėl kai

Architektas Erdvilas Masiulis, Beverly Shores, Ind., išrinktas šių dienų žymiuoju amerikiečiu - Notable American of the Bicentennial Era ir bus aprašytas sukaktuvių almanache. Jis daug prisidėjo prie Nacionalinių parkų propagavimo, Lituanicos Parko įsteigimo ir jame Lituanicos paminklo pastatymo sulig jo sukurtu prospektu. Beverly Shores miesto valdyba jo darbą įvertino \$4,000 ir išreiškė padėką. Arch. E. Masiulis verčiasi privačia projektavimo praktika, pagal jo planus yra pastatyta daug privačių ir valdinių pastatų.

kurių mūsų veikėjų sutelktų lietuviškos kultūros archyvų. Daug jų žuvo, pavyzdžiui, vieno buvusio Vienybės redaktorių kun. A. Miluko. Kolonijose miršta seni veikėjai, su jais dingsta ir jų sutelktos knygos, laiški ir raštai. Kelia rūpeščio kompozitoriaus Juozo Žilevičius per amžių kruopščiai telktas Muzikologijos archyvas. Šiuo metu jis turi laikiną globą Tėvų Jėzuitų patalpose, Chicagoje, prižiūrimas paties ikūrėjo, tegauančio apie \$60 mėnesiui - iš Social Security. Jei Bendruomenės viršūnės būtų galima išgydyti nuo nepagydomos ligos stumdinėtis ALTO pramintu keliu, gal nenuėitų mūsų didžiųjų kunigaikščių takais - daug apžioti, mažai palikti. Tamsi ateitis grumoją ir Lietuvos atstovybių bei konsulatų archyvams.

Aukštųjų mokyklų studentai dabartinėje Lietuvoje spaudžiami per vasaros atstogas imtis "visuomeninių" darbų, kurių pernai, sakoma, atlikę už 17 mil. rublių. Šiemet tokiems darbams įsirašė 8,000 studentų, kurių Lietuvoje dirbo 6,500 (apie 3,000 žemės ūkyje), o 1,500 kitose Tarybų S-gos respublikose.

Anglijos lietuviai turi knygoms leisti Nidą, kuri jau išleido 64 veikalus. Šalia to, kasmet išleidžia kasdien nuplėšiamąjį kalendorių, kuriame spausdina įvairių lituanistikos dalykėlių. Šiemet redaktoriams prikišta, kad per daug sudėjo Br. Railos "žaliabarščių", ir, Dieve gink, pacitavo Lietuvos poetą Ed. Mieželaitį.

Amerikoje susidariusi Vilniaus krašto lietuvių sąjunga kasmet siekia prisiminti Vilnių, be kurio, daugelis lietuvių galvoja, negali būti Lietuvos valstybės, "Joninėmis", kurios šiemet Chicagoje buvo surengtos - tikru lietuvišku pavėlavimui - vietoje birželio 29, - liepos 20-tą atsilankė 40. Jei sąjunga nuo 1956 metų, kada komisarai pravėrė duris, būtų plačiau ėmusi ruošti kasmet Jonines pačiame Vilniuje,

padedant vainiką ant Jono Basanavičiaus kapo Rūsų kapinėse, būtų įgyvendinusi puikią tautinę Amerikos lietuviams tradiciją - ryšį su Lietuva, kurio taip bijo visi ir visoki "veiksniai".

NUOMONĖS

V. Karosas rašo: "Į pasaulinę politiką žiūrint, ne veiksmų bet objektyvumo akimis (to reikalauja politinis mokslas), rytų - vakarų atoslėgis pasidaro politinės pusiausvyros būtinybė, kuri dabar (po Helsinkų konferencijos) krikštijama šaltosios taikos vardu. Pasėkoje vyks visų išvietintųjų veiksmų užšaldymas, tame skaičiuje ir lietuvių".

Kai kurie žmonės jau senokai numatė, kad artėja valanda paleisti į garbingą pensiją VLIKą, Lietuvos Laisvės komitetą ir tas Bendruomenės viršūnes, kurios riogloja į ALTO politinį suolą.

Amerikos lietuviams (įskaitant ir visus išvietintuosius naujuosius ateivius) tereikia vienos organizacijos, kuri vieningu balsu veiktų kaip sociologinė "pressure group" Washington, kad Amerikos politinės viršūnės vis tebesilaikytų Lietuvos ir lietuvių naudą pusėje.

Politiniam lietuviui Taryba tėra tik ta, kuri, pirmininkaujant dr. Jonui Basanavičiui, Vilniuje 1918 metais paskelbė nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą. Savo keliu, "kolūkis" nėra grynas lietuviškas žodis, nes sudarytas iš kitatautiško "kolektyvas" ir lietuviško "ūkis". Tarybinė Lietuva nėra pačių lietuvių savanoris padarinys, todėl vartojant "soviet", kur apie ją ir jos įstaigas kalbama, būtų prisilaikoma istorijos fakto.

Kalbos grynumo sumetimais žodis "sovietas" mūsų spaudoje keičiamas "taryba", o "kolchozas" kolūkiu, sovchozas "tarybinis ūkis". . . Politiniais sumetimais, tačiau, būtų tiksliau vartoti "sovietas", jei kalbama apie didrusių lietuviams primestą "tarybinę" santvarką.

NEW BRITAIN, CONN.

PAMINĖJO PERSEKIOJAMĄ KATALIKŲ BAŽNYČIĄ LIETUVOJE

Rugpjūčio 31 d. Šv. Andriejaus lietuvių parapijos klebono Kun. Edvardo Gradecko iniciatyva pasibaigus lietuviškoms pamaldoms paminėta persekiojama katalikų bažnyčia Lietuvoje.

Tuo tikslu suruošta procesija iš bažnyčios iki Lietuvių Kryžiaus, kuri yra 1953 metų liepos 1 d. pašventinės vysk. Vincas Padolskis, Romos Lietuvių Kolegijos rektorius.

Procesiją sudarė nešamas kryžius, J. A. V. ir Lietuvos trispalvė vėliava, kunigas ir žmonės. Procesijoje lietuviškose pamaldose dalyvavo klebonas kun. E. Gradeckas pasakė kalbą, atkalbėjo maldas ir "Angelas Dievo". Būtų gera, kad tokiomis progomis kenčiančiai katalikų bažnyčiai būtų padaryta ir rinkliava.

PENSININKAMS TURĖTŲ BŪTI ATPIGINTI AUTOBUSAI.

Jau keleri metai, kai Hartford, Conn. Auto Busų Co., prisidedant Valstijos Gubernatoriui, pensininkams (for retired people) yra nužeminusi autobusais keliaujantiems kainas, taip pat su Medicare kortele

30-OJI JT SESIJA Atkelta iš 1 psl.

Tomee Princine ir Mozambique. Tą pačią dieną JT pasiekė ir iš Papua New Guinea žinia, kad ir ši, ligšiol buvusi Australijos globoje teritorija, gavusi nepriklausomybę, norinti tapti JT nare. Tad dabartinės sesijos darbuose dalyvaus pat didžiausias valstybių skaičius.

Sesijos pirmininku išrinktas Liuksemburgo atstovas - premjeras Gaston Thorn, kuris, perimdamas valdžią iš pereitos sesijos pirmininko ir dabar pirmininkavusio specialiajai sesijai - Alžirijos užsienio reikalų ministro Abdelaziz Bouteflika, ir dėkodamas delegacijoms už pasitikėjimą, išskaičiavo nūdienės problemas. Jų tarpe pati svarbiausia - ekonominė krizė, kurioje pakliuvo pasaulis, pakilus naftos kainai. Toliau eina infliacija, su ja žengiančiu nedarbu.

Pirmąsias porą savaitių, kaip jau įprasta, vyks bendrosios diskusijos, kada delegatai kalba ne viena kuria specifine tema, bet paliečia viską. Išsikalbėję bendrais klausimais, paskui jie pereis prie konkretaus darbo, kuris bus vykdomas sesijos komitetuose taip, kaip jiems sesija paskirs.

Tarp delegatų, kurie čia didžiojoje jau suvažiuavę, matyti daug senų pažįstamų veidų, bet daug ir naujų, ypač iš tų neseniai į nepriklausomybę atėjusių kraštų.

Jau penkti metai iš eilės šiemet sesijos darbuose dalyvauja Lietuvos TSR užsienio reikalų ministro pavaduotojas Vytautas Zenkevičius. Jis, kaip ir praeityje, darbuosis specialiajame politiniame komitete ir trečiajame komitete, kuriame svarstomi ekonominiai, kultūriniai ir socialiniai klausimai.

galima dar gauti ir kelio pratęsimą (transfare). Taip, pav., už 25 c. pensininkai gali nuvažiuoti iš New Britaino į Hartfordą, Manchesterį ir kitur, kur eina Conn. Co. busai. Tuo tarpu eilinis keleivis į Hartfordą turi mokėti 70 c. Hartfordo mieste su apylinkėmis pensininkai moka 10 c. mažiau t. y. tik 25 c.

Gaila, kad New Britaino susisiekimo kompanijos pensininkams nėra padariusios jokios nuolaidos. Čia pensininkas, kaip ir dirbantysis, turi mokėti tą pačią kainą: pav., Oak Str. busas ima 35 c., Farmington Ave. - 50 c., Plainville - 50 c. ir t. t.

Būtų gera, kad ir New Britaino susisiekimo kompanijos padarytų pensininkams nuolaidas (discount), kaip ir Hartforde. O jeigu čia susisiekimo kompanijų biudžetai nesibalansuoja, tai turėtų prašyti pagalbos Gubernatorių Ella Grasso, kuri šį miestą gerai pažįsta.

Kas nors šį reikalą turėtų pajudinti.
Jonas Bernotas

Čiurlionio minėjimas Vokietijoje

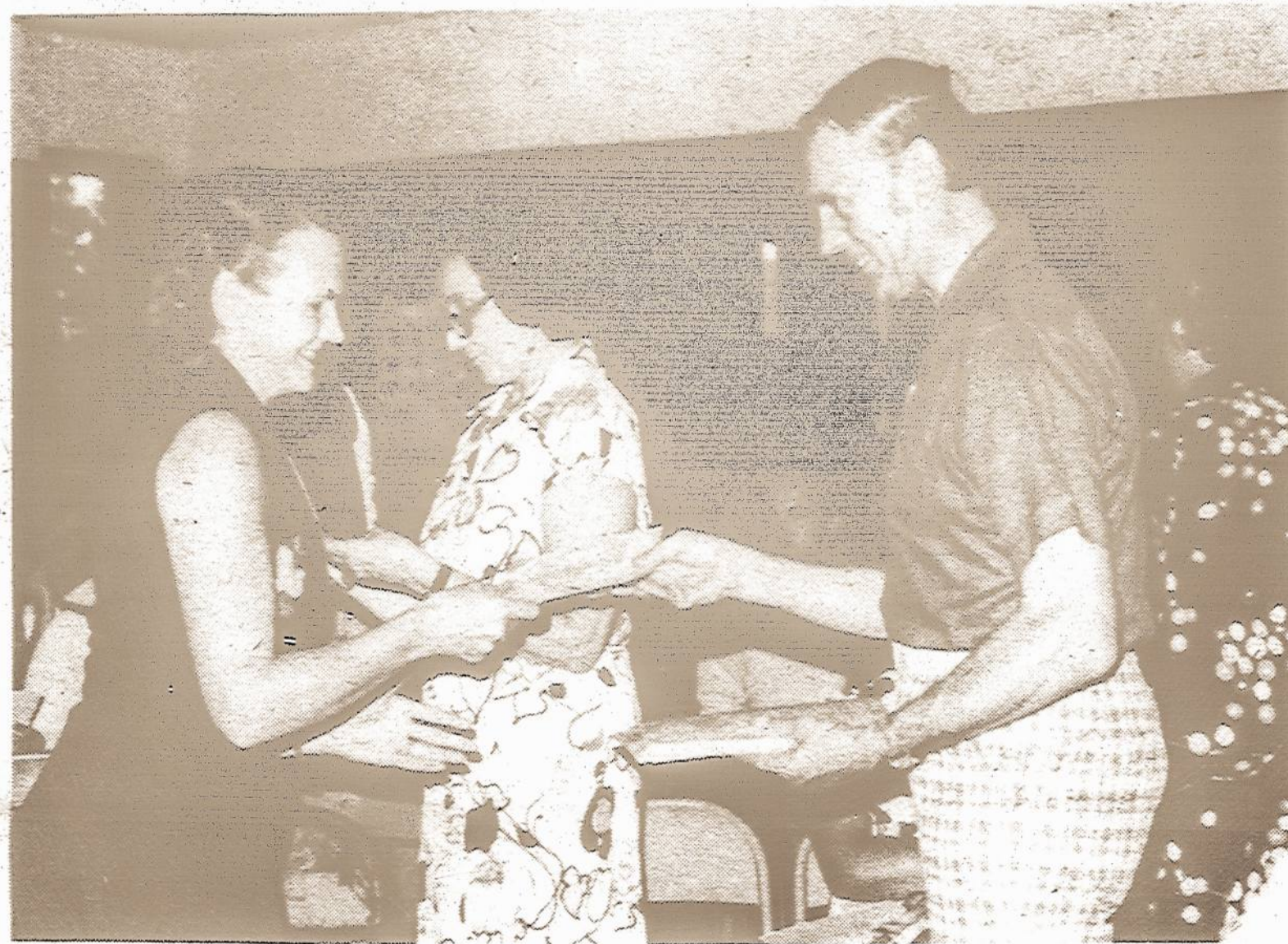
VLB Romuvos apylinkės valdyba Vasario 16 gimnazijoje Vokietijoje suruošė M. K. Čiurlionio minėjimą. Renginį atidarė apylinkės pirmininkas R. Tendzegolskis.

Pradėdamas paskaitą, pavadintą "Susitikimu su Čiurlioniu", dail. Alf. Krivickas pakvietė susirinkusius išklausti jubilato muzikinę poemą "Miške". Po susikaupimo valandėlės prelegentas nurodė, kad per dvi savo paskutines keliones į Lietuvą jis pagrindiniais susipažino su Čiurlioniu. Mūsų genijus vertinamas Rytuose ir Vakaruose. Lietuvoje jau prieš dvejus metus sudarytas Čiurlionio jubiliejui ruošti komitetas. Maskvoje Čiurlionio minėjimas įvyko didžiajame teatre. Varšuvoje jau praeitais metais suruošta Čiurlionio paveikslų paroda ir skaityta paskaita susilaukė didelio dėmesio. Leipzigo konservatorijoje, kur Čiurlionis studijavo, iškilmingai atidėngta paminklinė lenta. Čiurlionis prisimintas Berlyne, Dresdene ir kt..

Vakarų pasaulyje Č. daugiausia išpopuliarino estas Alex. Rannit. Dr. Liudos Alsen, Bowling Green, Ohio, valst. universiteto profesorės rūpesčiu, pagamintas filmas apie Čiurlionį. Praeitais metais jis buvo parodytas XXI Europos Liet. studijų savaitėje Šveicarijoje. New Yorke ruošiamas Čiurlionio paveikslų reprodukcijų parodėlės su paskaitomis anglų kalba. Chicagoje veikia Čiurlionio vardo meno galerija, pirmaujantis liet. tautinių šokių ir dainų ansamblis Clevelande yra pasivadinęs Čiurlionio vardu. Ir t. t. UNESCO Paryžiuje Čiurlionį minės 1976-77. Japonijoje leidžiamas Čiur-

Lietuvių Tautinių šokių instituto valdyba Dainavoje. Iš k. į d. - G. Gobiene, J. Matulaitienė, G. Breichmanienė ir V. Stankienė.

Liet. Taut. šokių kursų užbaigime buvo įteikti pažymėjimai. Tokį pažymėjimą priėmė A. Žalnierūnaitė iš Venezuelos. Pažymėjimus visiems įteikė sekančios Taut. Šokių šventės vadovas Br. Juodelis.

Dalis Liet. Taut. šokių kursų dalyvių. Nuotraukoje kursantai ir dėstytojai Bacevičiaus nuotraukos

lionio kūrinių reprodukcijų aplanakas žadama išleisti muzikines poemas "Miške" ir "Jūra".

Čiurlionis buvo didelis idealistas, todėl ir neturtingas. Bet atsirado mecenatų, pastebėjusių jo gabumus ir jį rėmusių. Užtat draugystės tema dažnai pasitaiko jo kūriniuose.

Paskaitininkas pastebėjo, kad, norint suprasti Čiurlionio paveikslus, reikia turėti didelę fantaziją ir būti aukštos dvasinės kultūros. Kokį pasaulį genijus matė ir kokį jis stengėsi atvaizduoti, ryškėja iš jo laiškų žmonai. Čia prelegentas paci-

tavo tų laiškų ištraukas. Čiurlionis siekė negalimo dalyko - dinamišką muziką pavaizduoti statiniais paveikslais. Todėl jis buvo užsimojęs tapyti paveikslus serijomis net po šimtą drobių. Dauguma jo paveikslų turi muzikinius pavadinimus. Tai sonatos bei jų dalys - allegro, andante, scherzo ir pan.

Kambario sienos, kur vyko paskaita, buvo papuoštos Čiurlionio paveikslų reprodukcijomis, o ant stalų išdėliotos nuotraukos iš Čiurlionio galerijos Kaune, jo gyvento namo Druskininkuose ir kt.

Vienybė, 1975 m. rugsejo 19 d.

LIETUVISKOJE CHICAGOJE

Valdas Adamkus, JAV Gamtos ap- linkos apsaugos regiono viceadmi- nistratorius, iš Chicagos, paskirtas į Federalinę Vykdomąją Tarybą. Tą Tarybą sudaro federalinių įstaigų vadovai, kurie sprendžia visus re- gione esančių valstybinių įstaigų reikalus.

Per visą rugpjūčio mėnesį Sun- Times ir Daily News dienraščių galerijoje vyko Stasio Balzeko Jr. surengta paroda "From Lithuania with Love". Buvo išstatytas menišk- as kopyltstulpis, Lietuvos trispal- vė, istoriniai Lietuvos žemėlapiai, lietuviški paštų ženklai.

Lietuvos medicinos istoriją pakvies- tas redaguoti prof. dr. Jonas Puzi- nas, proistorikas, buvęs Vilniaus universiteto humanitarinių mokslų fakulteto dekanas. Šiemet jam su- kanka 70 m. amžiaus. Knygoje bus surinkta visa Lietuvos mediciną liečianti medžiaga: faktai, doku- mentalai, knygos, atsiminimai iš caro laikų ir nepriklausomosios Lietuvos laikotarpio.

ALTo 35-ta sukaktuvinė konferen- cija įvyks lapkričio 22 d. Pick Congress viešbutyje. Joje kalbės ir lietuviams žinomi amerikiečiai draugai: žurnalistas Anderson ir kongresmanas Derwinski.

Dr. Andrius Baltinis, kunigas ir mokslininkas, mirė rugsėjo 5 d. Buvo pašarvotas Rudmino koplyčio- je. Po pamaldų Šv. Jurgio par. Bažnyčioje, kurioje darbavosi, ve- lionis palaidotas Šv. Kazimiero ka- pinėse. Buvo gimęs 1909 m. Biržų aps., į JAV atvyko 1950.

Stanley Balzekas, Jr., lietuvių kul- tūros muziejaus savininkas, išvyko į Kiniją su amerikiečių suaugusių švietimo tarybos grupe. Kartu ke- liauja ir Stanley žmona Irena.

Poetė **Grażina Tulauskaitė** sugrįžo iš atostogų, kurias praleido St. Petersburg, Fla. Lietuvių klubo valdybos pakviesta į klubo sve- čiams paskaitė savo naujausios kū- rybos.

Solistės **Genės Antanaitytės-Ugian- skienės** ir kompozitoriaus **Dariaus Lapinsko** rečitalį rengia Lietuvių televizija rugsėjo 28 d. Jaunimo Centre.

Brighton Parko lituanistinė mokyk- la šiemet mini savo gyvavimo 25 metų sukaktį. Iškilmės bus spalio 18 d. Brighton Parko Nekalto Prasiđe- jimo parapijos salėje su akademinė dalimi ir vaišėmis. Mokykla yra viena pirmųjų, įsisteigusių Chicago- je.

Nauju muzikiniu veikalu, kurį para- šė rašytoja **D. Brazgytė-Bindokienė** ir muzikas **A. Jurgutis**, "Dainavos" ansamblis paminės savo 30 metų sukaktį. Veikalas ansamblio na- riams buvo pristatytas rugsėjo 9 d. įvykusioje repeticijoje. Jis nukelia klausytojus į pasakišką žvejų gyve- nimą Baltijos pajūryje.

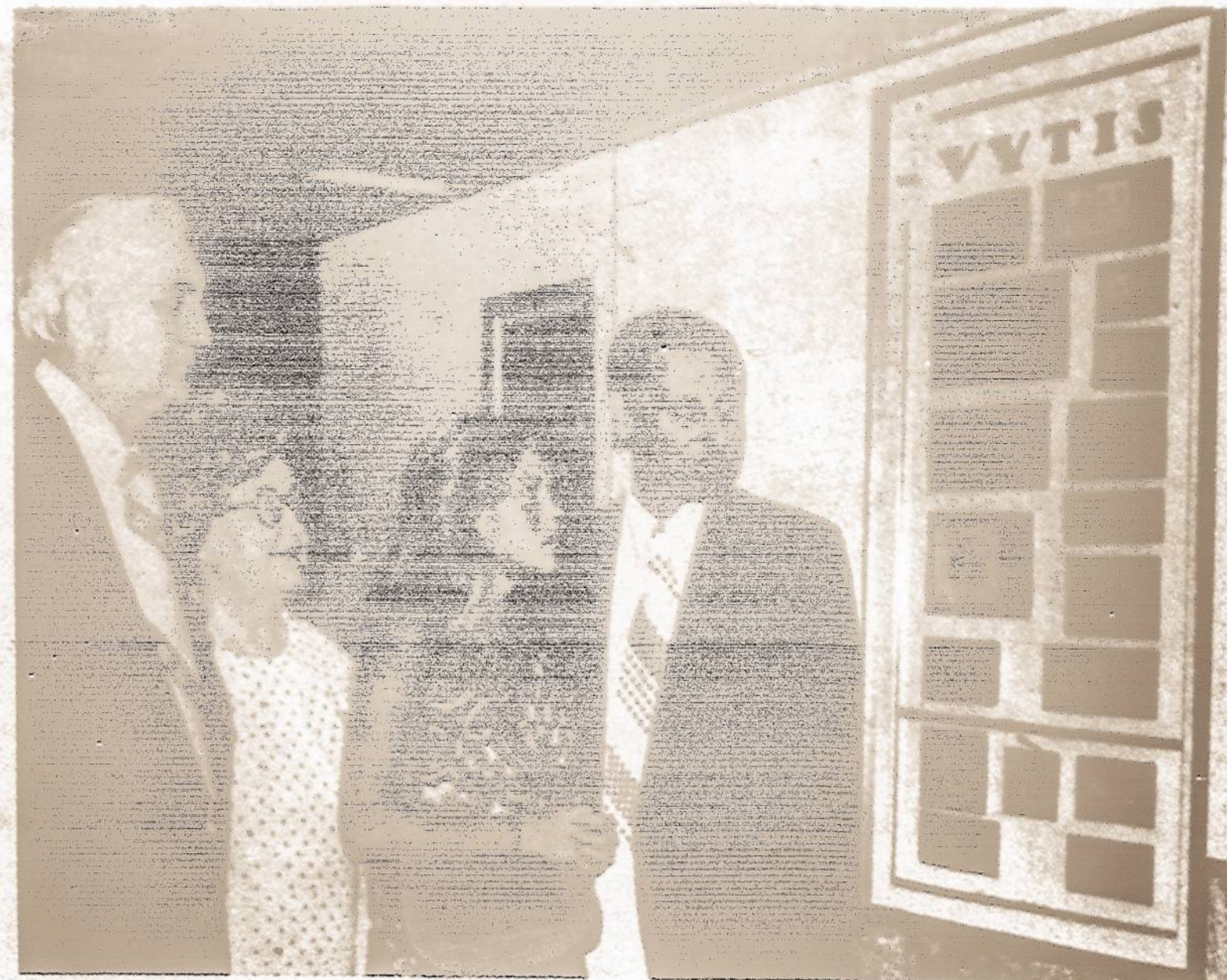
Vienybė, 1975 m. rugsėjo 19 d.

Dr. Petras Atkociūnas, atšventęs savo 80-tą gimtadienį, savo dantų gydymo kabinete dar dirba pilną laiką, yra Cicero ALTo skyr. pir- mininkas, priklauso bent dešimčiai lietuvių organizacijų, dabar įstojo ir į Cicero šaulių eiles.

Bernice Graves išrinkta Amerikos Legiono Dariaus-Girėno posto Mo- terų vieneto pirmininke, Bernice Mallek - vicepirm., Stella Karalaitis - išd., Carol Rabinac - protokolu sekr., Verna Jones - tvarkai, ir Dorothy Kill - istorijos užrašams.

Šarūnas Valiukūnas, bakalauro laipsniu baigęs sociologijos studijas University of Chicago, dirba Illinois' valstijos legislaturės įstaigoje, Springfield, Ill. Greta tarnybinio darbo, jis tęsė studijas Sangamon State University ir ši pavasarį jas baigė, gaudamas administracinės teisės magistro laipsnį.

Julės Bičiūnienės, - Healthy Food restorano savininkės duktė **Grażina** rugsėjo 20 d. susituokia su **Martin Santoski**.

Chicago Sun-Times ir Daily News galerijoje per rugp. mėn. buvo surengta S. Balzeko, Jr. muziejaus paroda "From Lithuania with Love". Taip kitų matome [antroji iš kairės] ir SLA Iždininkę Euphrosine Mikuziūtę. Parodoj buvo skydas su lietuviškais ženklais. Svečių kambary buvo meniškai paruoštas kopyltstulpis, Lietuvos trispalvė vėliava, o sienose istoriniai Lietuvos žemėlapiai.

Chicagos Lietuvių opera šio sezono pastatymais minės savo veiklos dvi- dešimtmetį. Bus statomos **Juliaus Gaidelio** ir **Jeronimo Kačinsko** vie- naveiksmės operos.

Akvilė Ancitė iš Phoenix, Arizo- nos atvyko į Chicagą, kur ji anks- čiau gyveno ir dažnai dainuodavo kaip solistė koncertuose ir radijo programose.

"Baltic Saga" Sukaktuviniai medaliai

Pasakoma aukse, sidabre ar platinos medaliuose. Kiekvienas sveria 30 gramų ir yra 40 mm. diametre. Tiesiog iš liejyklos tik už \$26.50 puikiai pagaminti iš 99.9% sidabro, \$324 iš 22 karatų aukso ir \$393 iš platinos už kiekvieną.

ORDER COUPON

Make cheque or money order payable to BALTICOIN and mail to:
BALTICOIN, 148 Duke Street, Hamilton, Ontario, Canada. L8P 1X7.

Please send:

The Baltic Saga	medals in 99.9% silver, \$26.50 each	\$
The Baltic Saga	medals in 22 karat gold, \$324.00 each	\$
For each order from outside Canada add \$1.00 for postage and handling		\$ 1
Cheque/MO made out payable to BALTICOIN enclosed for		\$
Name	Address	
City	Province	Postal Code
(PLEASE PRINT)		

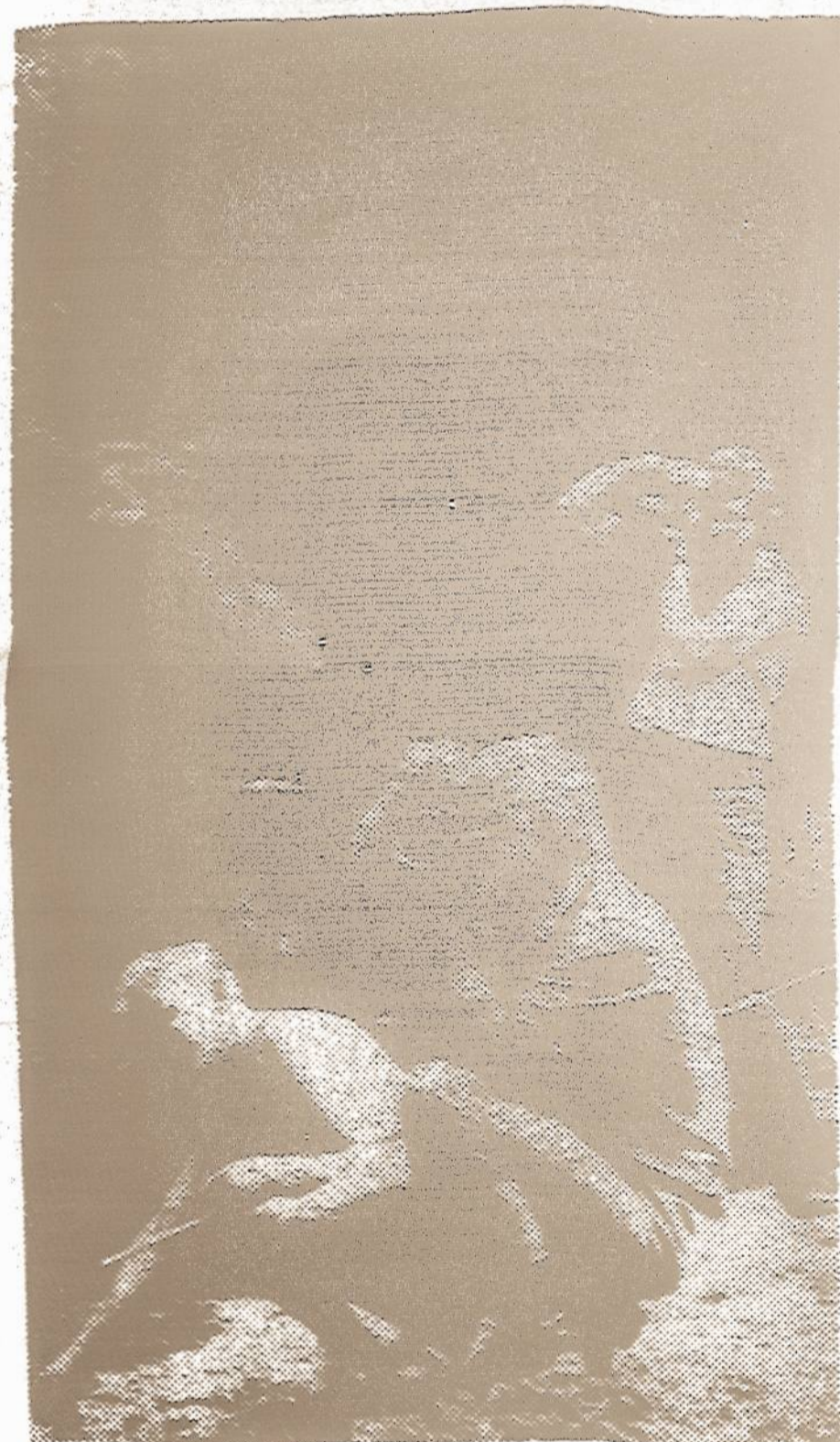
Iševijos studentai baigę lituanistinius kursus Vilniuje

Dalis iševijos studentų šiemet baigusią šešių savaičių lituanistinius kursus Vilniaus Universitete.

Ant mažo leptelio - keli kontinentai... Su vyšniūnėčiais šnekučiuojasi adelaidiški filmų kūrėjas ir aktorius Juozas Riuaba [trečias ir kairės], čikagietis konservatorijos studentas Mindaugas Bielskus.

Šventosios meškeriotojai. Antras iš kairės - sanfranciskietis Juozas Sidas, trečias - Algis Seškus.

Marija Dambriūnaitė studentė ir šeštadieninės mokyklos mokytoja Washington, D. C., baigusi kursus pareiškė: "Kai brolis pernai grįžo iš lituanistinių kursų, turėjau daug išpūdžių. Ir laukiau progos, kai tik galėsiu atvažiuoti. Dabar aš turėsiu daug ką papasakoti, palyginti savo išpūdžius..."

Kaip apie Lietuvą atsiliepia studentai

Pokalbius bei išpūdžių nuotrupas užrašė
Vilius Baltrėnas
ir Juozas Kuckailis

MINDAUGAS BIELSKUS, konservatorijos studentas iš Chicago:

Norėčiau padėkoti Universitetui ir visiems, prisidėjusiems prie šių kursų.

Kai keliau po Europą, susitikdavau su įvairių tautybių žmonėmis. Sakydavau jiems, kad mano tautybė lietuviška. Mano pasas amerikietiškas, ir jie klausdavo: kaip tu gali būti lietuvis? Amerikiečių tarpe, nors jie labai mėgsta sakyti, kad aš toks ir toks, praktiškai nėra nei škotų, nei prancūzų, nei olandų, bet tik amerikiečiai.

Šitie kursai duoda progą realiau susipažinti su Lietuva ir gal šiek tiek paaiškinti, ar aš iš tikrųjų esu lietuvis. Gal lietuvis, o gal amerikietis? .. Nežinau. Po kiek laiko gal dar kartą atvažiuosiu ir, gal būt, galutinai sužinosiu.

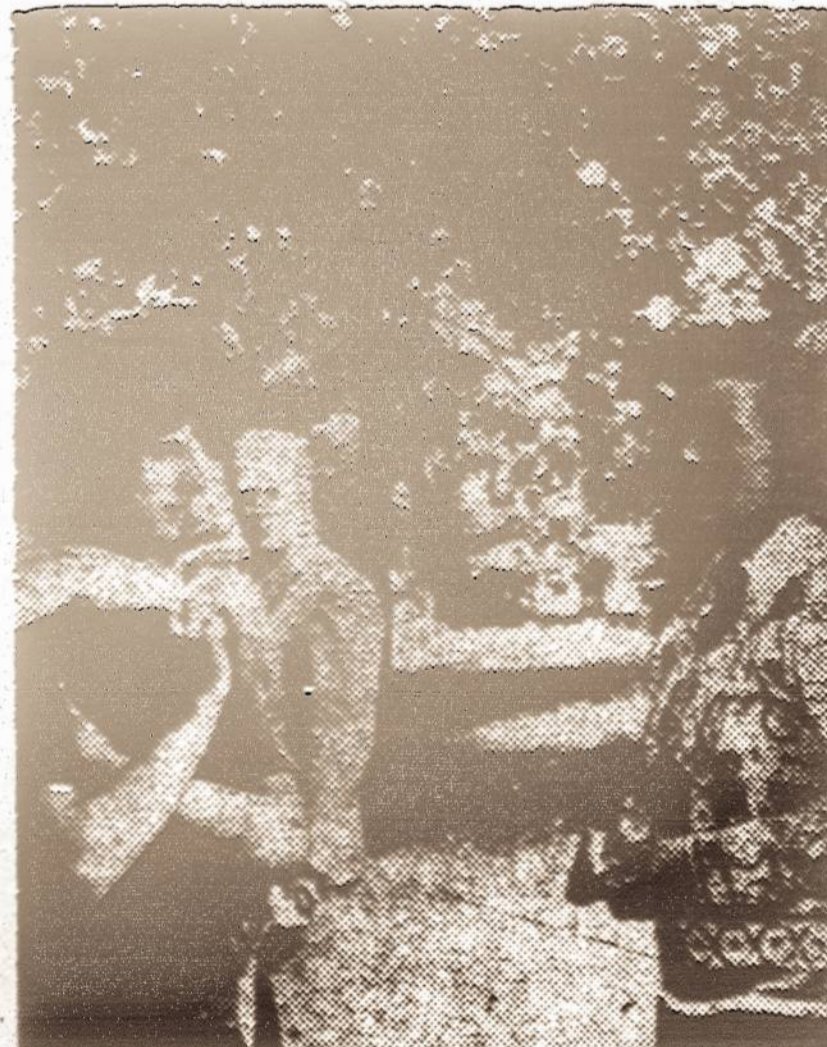
Tęsiama 7 psl.

Vienybė, 1975 m. rugsėjo 19 d.

Studentai lankosi "Anykščių vyno" fabrike.

F. KAUZONO ir V. KAPOČIAUS nuotr.

Žemdirbių nuomone domisi bostoniškis Harvardo universiteto studentas Dalius Vasys.

Aš apie Lietuvą nelabai daug žinojau, nors kai ką buvau skaitęs "Gimtajame krašte" ir kituose laikraščiuose, nors tėvai buvo pasakoję.

Lietuvos teko pamatyti nemažai. Kursų metu organizuotos ekskursijos buvo labai įdomios. Lankėmės Anykščiuose, Trakuose, Druskininkuose, Ignalinoje, Palangoje, du kartus Kaune.

Pirmas dalykas, kuris bent man krito į akis, - Lietuvos grožis. Stengiamasi jį palaikyti - išsaugoti nuo užteršimo. Labai įvairi gamta. Buvo įdomu susipažinti tiek su gamtos, tiek su istoriniais paminklais. Lietuva turi labai gerus kelius.

Dainų šventė taip pat paliko didelį ir gilų įspūdį. Tiek žmonių suplaukė. Dainų dieną dainavo chorai iš visos Lietuvos. Nepamirštamas ansamblių vakaras ir šokių diena. Kiek darbo ir pasiruošimo, kad būtų galima tokius renginius praveisti. Labai malonu buvo matyti gatvėse dainuojančius žmones, - taip išsijausta į šventę.

Visa tai gerokai praturtino manąjį Lietuvos pažinimą. Davė daug pilnesnį vaizdą, kokia iš tikrųjų yra Lietuva. Be to, pamačius savo akimis, viskas kitaip atrodo.

— Mano manymu, lituanistikos kursai mums labai daug davė visapusiškai. Vien aplinkybės, kad esi priverstas kalbėti lietuviškai, jau daro savo. Paskaitų metu taip pat galima labai daug išmokti. Jos buvo labai orientuotos - apie istoriją, kultūrą. Turėjome pratybų - morfologijos, sintaksės.

Manychiau, tiems, kurie nori pagilinti lietuvių kalbos pažinimą, tokie kursai labai verti.

Ekskursijos, susitikimai su mokslo ir kultūros žmonėmis taip pat svarbu. Buvo ekskursijų lyg ir paskaitų. Tai gal dar geriau: akivaizdžiai viską pamatai, ir dar papasakojama.

RŪTA KVIKLYTĖ-KULIKAUSKIENĖ, bibliotekininkė iš Los Angeles:

— Kas čia man patiko daugiausia, tai aš sakyčiau: man kursai patiko ir buvo naudingi, bet, labai norėdamas, gali visa tai iš knygų išmokti. O visų įspūdžių, pergyvenimų, kelionių po Lietuvą niekas negali atstoti. Kolūkiečiai mus nuvedė į pirtį, ir aš pirmą kartą gyvenime išsimaudžiau pirtyje. Nuvažiavom į Palangą, ir pamačiau, koks čia švarus smėlis, koks švarus ir gražus miestas. Nors Vilniaus yra labai šaunus miestas, bet Palanga - tikras kurortas!

Vienybė, 1975 m. rugšėjo 19 d.

LIETUVOJE KURIAMAS NAUJAS FILMAS "PELENŲ DIENA"

Lietuvoje šiuo metu kuriamas naujas filmas "Pelenų diena" (pavadinimas sąlyginis). Didžiausią susidomėjimą, tur būt, sukels jo žanrinės novacijos, gana nebūdingos lietuviško kino tradicijoms.

Filmo "Pelenų diena" veiksmo vieta - "kažkur Lietuvoje...". Veiksmo laikas - apytikriai baudžiamos panaikinimo išvakarės. Vilniaus universitete susikūrusį nelegalų pažangių studentų būrelį išduoda vienas jo narių. Studentai išsiunčiami į katogą, kur prisiekia nubausti išdaviką. Keršytojo, atvykstančio į Lietuvą, tema užmezga pirmą psichologinę situaciją, į kurios veikimo lauką paklūva ir kiti personažai - kiekvienas su savo gyvenimo tiesa, savo aistromis, likimu... "Pelenų dienos" stilistika grindžiama ne tiek dvasiniais veikėjų išgyvenimais (kas labiau būdinga lietuviškam nuotykių filmui), kiek išorine siužeto peripetijų dinamika.

Scenarijų "Pelenų dienai" parašė P. Morkus, režisuoja S. Motiejūnas ir A. Puipa, operatorius R. Juodvalkis, dailininkas A. Ničius, kostiumų dailininkė V. Vilimienė, kompozitorius J. Andrejevas. Filmuojama Vytėnų pilyje (Jurbarko rajonas), pajūryje, Švėkšnoje. Dirbama be dekoracijų - natūralūs interjerai, kiek paderinus anturažą, pasirodė visiškai tinkami. "Pelenų dienoje" filmuojasi Leningrado konservatorijos aspirantas A. Lukoševičius, "nuosavas" kaskadininkas, kuris bus matomas atliekant visus rizikingus triukus. O jų filme bus daug.

Kovų ir nuotykių verdenėje, audrinamoje nerimastingo praėjusio šimtmečio įvykių, išsikristalizuos meninė filmo idėja, kuri, autorių žodžiais tariant, sena ir amžina, kaip pasaulis: tai natūralus žmogaus siekimas laisvės ir laimės, troškimas meilės ir gėrio, už kuriuos neretai sumokama gyvybės kaina.

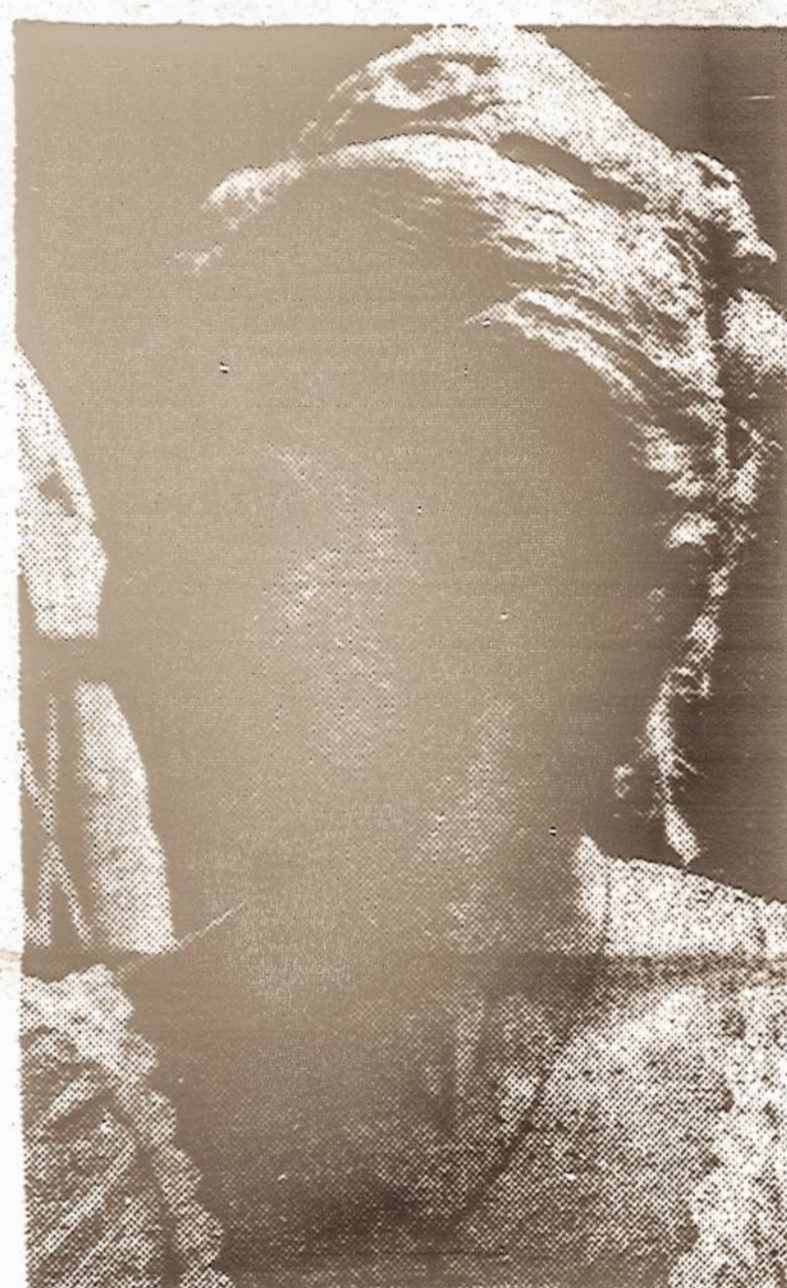
Neringa Jonušaitė

Temperamentingą plėšiko Mykolo mylimąją, karčemos savininę Justinę vaidina E. Prieškytė

Inžinierius [S. Petronaitis] apsilankė plėšikų slėpnyje.

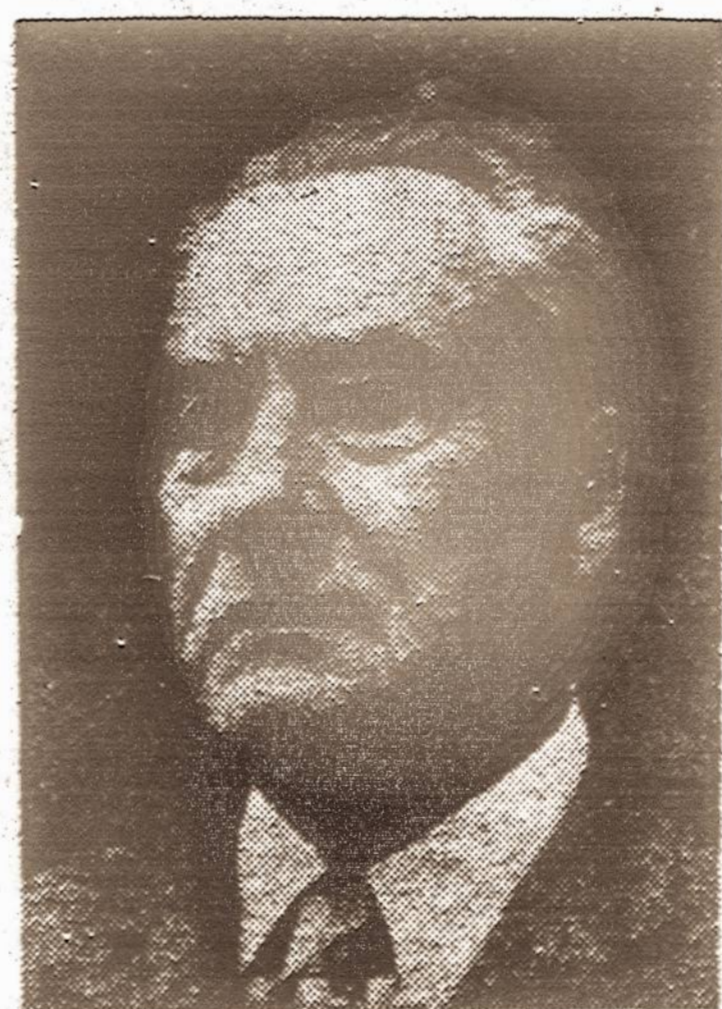
"Pelenų diena" žada susitikimą ir su aktore R. Štaliūnaitė [dvarininkės Ricburgienės vaidmuo].

Antanui Račiūnui—70

Lietuvos liaudies artisto profesoriaus Antano Račiūno kūrybos tyrinėtoja muzikologė D. Palionytė knygos "Valanda su kompozitorium Antanu Račiūnu" dienraštine dalį baigia jo mintimis: "Visuomet, kai mąstau apie nueitą kelią, stebiuosi, kad jo netrumpo esama, kad jau daug visko būta, šviesių ir niūrių dienų. Tikiu, jog visko dar bus. Tik viena gerai, kad daug jėgų ir laiko paskirta jai, visą gyvenimą mane guodusiai, kankinusiai, kėlusiai nerimastį ir džiuginusiai Muzikai".

Nuo šių žodžių pasakymo prabėgo daugiau kaip penkeri metai. Per tą laikotarpį kompozitorius parašė simfoninę poemą "Pirčiupių motina", Trečiąją sonatą fortepijonui. Aštuntąją simfoniją. Siuitą dviem fortepijonams ir mušamiesiems, pluoštą mažesnės apimties kūrinių. Jų pasirodymas kiekvieną kartą atkreipia visuomenės dėmesį, o Seštoji ir Septintoji simfonijos šiemet įvertintos premija.

Kompozitorius A. Račiūnas - produktyviausias Lietuvos simfonistas, taip pat pirmosios lietuviškos tarybinės operos ("Marytė"), kantatų,

oratorijų, sonatų įvairiems instrumentams, choro ir solo dainų autorius. Pajusti operos žanro specifika jam daug padėjo kelionė į Maskvą ir Leningradą (1936 m.), kur teko matyti I. Dzeržinskio "Tykųjį Doną", pagarsėjusių teatrų klasikinių operų pastatymus. Lietuvoje jis aktyviai dalyvauja muzikiniame gyvenime. Be kita ko, su A. Račiūno vardu betarpiškai susijęs Lietuvos

Kompozitorių sąjungos kūrimosi etapas.

A. Račiūnas, - puikus pašnekovas, nors apie savo kūrybą daug kalbėti nelinkęs. "Netikiu, kad simfoninė ir operinė muzika merdi, - sako kompozitorius. - Tik apsidairykime - teatrų, koncertų salės pilnutėlės. Ir klausytojų tarpe visad pamatysi nemažai jaunimo."

Profesorių A. Račiūną, šiomis dienomis pažymintį savo 70-metį, su pagarba mini daugelis mokinių. Jo, ištikimo ir nuoseklaus J. Gruodžio kompozicinių principų tęsėjo, klasėje jau apie tris dešimtmečius studijuoja būsimoji kompozitoriai, o išleisti į savarankišką gyvenimą kūrėjų tarpe yra liaudies artistas profesorius E. Balsys, nusipelnę meno veikėjai J. Gaižauskas, V. Klova, V. Paltanavičius, taip pat V. Bagdonas, V. Barkauskas, M. Novikas, B. Kutavičius ir kiti.

• Vilniuje koncertavo Belgijos radijo ir televizijos estradinis orkestras, vadovaujamas Etjeno Vershoreno, Solistas - Fredis Sanderis.

A Valedictorian's Speech

By AMELIA B. GLEMBOSKI

Miss Margaret Stankus, who resides at 4223 Taft Road, Kenosha, Wisconsin, is a blue eyed blonde, tall and slim of true Lithuanian lineage.

She is the daughter of Mrs. Emily Stankus and the late Mr. Frank Stankus. Her deceased grandparents were: Mr. and Mrs. William J. Barkowski of Racine, Wisconsin and Mr. and Mrs. Frank Stankus of Kenosha, Wisconsin. May 1975 at St. Joseph's High School, Margaret faced the graduating members, school staff and relatives and presented this speech.

Valedictorian Margaret Stankus

As we graduate tonight, we are naturally looking to the future. With the guidance of our parents, relatives and so many others, we have matured by learning how to make good decisions. Now, the time has come that we use this knowledge and try to advance toward our goal of becoming the best individual possible. The many dreams we have had throughout our lives are coming within our reach, and as we choose our own directions and take on responsibilities, there is a promise of potential that can be seen within each of us.

Finding out what we are best suited for, is a demanding question because potential can be molded in many ways. Two people may be quite alike in personality, yet have abilities in different areas. We, as teenagers, have just begun to seriously wonder about how to develop ourselves, yet we have already taken the first step by deciding what we will be doing next year; whether starting a job, or going on to school.

To experience life completely, is one way of finding where our ability lies. Fearing neither taking a risk, nor accepting a failure, we can learn the best path to follow. For when we search each opportunity and examine every possibility, our interests will guide us to our inner potential.

We can also find ourselves through others. Here, at St. Joe's,

we have been surrounded by a wonderful faculty who've been truly concerned about us, open-minded people who listen and try to help. Often, in our search for our ability, others can see things in us that we have overlooked. They can draw us out and show us our true talent, even though it may be hidden.

Finding our potential will not be a black and white discovery, it is more a feeling of productivity in what we are doing. Whether it be a job, community service, or within a family, this feeling of worthy contribution will tell us that we have come upon our personal ability.

Once we have come to the realization of our inner make-up, it is only the beginning. We cannot stop there, for as the world around us changes, we must change with it. Finding our individual talent is like lighting a small fire. This fire may begin simply as a single flame, but it can be built up with new experiences. Unless we keep developing ourselves this fire will soon smother and go out. But, if our fire grows, it will provide light not only for ourselves but also for those around us.

The greatest benefit of developing our potential is being able to live the Christian idea of helping others. Someday, we hope to become like the loving person who first helped us to discover ourselves, then and only then can we begin to repay them by sparking a new flame within someone else. If we perpetuate this chain of renewal, the future will always have hope.

✧

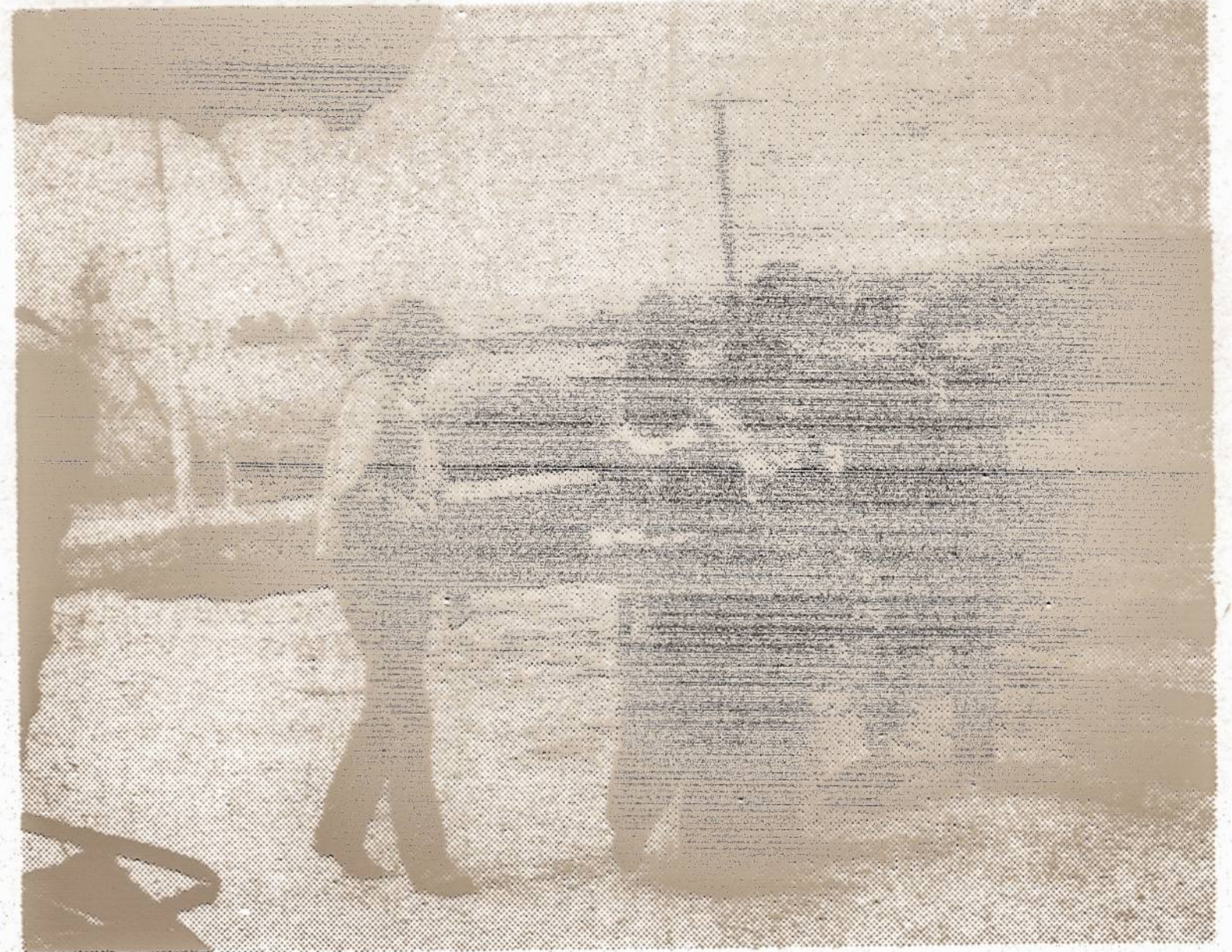
As the choral group sang "America", a young man standing near Margaret replaced "America" with "Lithuania, Lithuania, God shed his grace on thee and crowned thy good with brotherhood from sea to shining sea".

Alexandra E. Bredes' 100th Birthday

It is with pride and yet humility, that the undersigned inform our friends and relatives that our mother, Alexandra E. Bredes has now reached the age of 100 years.

Mrs. Bredes is now a great grandmother of 14 great grandchildren. She has also five grandchildren, all of whom are now adults. Her children are named as follows: Agnes B. Svuger, a retired teacher; Stephen Bredes, Jr., a retired lawyer; Ella B. Englehart, a retired teacher also; and Bessie B. Landsberg, a retired businesswoman. Mrs. Bredes also had one further daughter, May B. Mertens who died in 1947, survived by a son, Howard R. Mertens, who is the father of two children, a civil engineer, and now residing with his family at Oaklawn, state of Illinois.

Mrs. Bredes since 1937 has been a widow. Her husband, Stefan

These are just a few students from U. S. A. & Canada who have completed a six-week Lithuanian language course at the Vilnius University. Visiting a Lithuanian collective farm are [from left] Asta Paskeviciute from Chicago, Ill., Algis Seškus from Toronto, Ont., Povilas Martinkus from Virginia University, More [in Lithuanian] on pages 6 and 7.

Lithuanian offered at campuses of Kent State University

The Lithuanian language is now offered at the Trumbull, Geauga and Ashtabula Campuses of Kent State University through the Critical Language Program. Three four-hour and three three-hour courses are available, which enable a student to accumulate 21 undergraduate hours. The Lithuanian courses fulfill the language requirements for almost all units of the University except for those such as chemistry, which specifically calls for Russian or German.

For those attending Kent State, the procedure for taking the courses is relatively simple. The student needs to simply register for the course during the normal registration period.

For those who are not registered at Kent State University, it will be necessary to contact the Admis-

sions Office of the appropriate campus. This office handles the initial paperwork which will admit the student. After this has been accomplished, the student should simply follow the above procedure for those already attending Kent State University. For further information, the following numbers should be called - Warren (Trumbull Campus) 847-0571, extension 213; Ashtabula Campus 964-3322, extension 122; and Chardon (Gauga Campus) 285-2219 or 729-9433. You may also obtain information by writing directly to the Critical Language Programs of the campuses; Trumbull Campus, 4314 Mahoning Avenue, N. W., Warren, Ohio 44483; Ashtabula Campus, 3345 W. 14th Street, Ashtabula, Ohio 44004; Geauga Campus, 206 E. Park Street, Chardon, Ohio 44024.

UNIVERSITY OF DETROIT TO HOST SYMPOSIUM ON NATIONALISM IN USSR

Detroit, Mich. - The University of Detroit will host a symposium on "Nationalism in the USSR and Eastern Europe under Brezhnev and Kosygin" Saturday and Sunday, October 3-4.

The two-day symposium will include the participation of 55 Sovietologists, historians, sociologists and political scientists from the United States and Canada. They will deliver a series of papers on 15 topics dealing with developments in East European countries and in the USSR since 1964.

Topics include "Social and Political Aspects of the National Problems in USSR" and "Cultural and Religious Dimensions for the National Problems".

Among the scholars slated to read papers at the symposium is Dr. Lev Dobriansky, professor at

Continued on page 10

Vienybe, September 19, 1975

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

ROBERTAS SIDABRAS VIEŠĖJO CHICAGOJE

Iš tolimosios Australijos kontinento atklydęs, Chicagoje tris savaites viešėjo sportininkas, o dabar — sporto darbuotojas — Robertas Sidabras. Jis čia apsistojęs pas jaunystės draugą iš Šiaulių miesto Vytautą Sipavičių domėjosi lietuvių sportiniu bei kultūrinio gyvenimu, lankė savo draugus bei pažįstamus.

Svečias jau 25 metai aktyviai reiškiasi Australijos lietuvių sportinėje padangėje. Jis veikė Adelaidės Vyties sporto klubo valdyboje, buvo visos Australijos lietuvių sporto sąjungos valdyboje, priklausė prie organizatorių, kurie Australijoje priėmė Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinę, nemaža rašė tenyktėje lietuvių spaudoje apie sportą ir kt. Žinoma, pradžioje ir pats dažnai pasirodydavo sportinėje uniformoje aikštėse, bet dabar kuomet ant pečių pusšimtis su kaupu metų užgriuvo, futbolininko aprangą turėjo pakabinti į spintą. Tačiau dabar jis prisimena laikus, kada Šiauliuose žaidė, o vėliau už Miuncheno Gintarą, o pagaliau — už Adelaidės Vytį.

Chicagoje Robertas susitiko nemaža draugų su kuriais teko žaisti Vokietijoje. Iš tokių čia rado: V. Grybauską, J. Perkūną, V. Miceiką, Martinkų bei kitus. Teko svečia matyti Marquette Parko sporto aikštėje, kuomet chicagiečiai lietuvių futbolininkai kovojo su Youths vienuolike. Ir kiek daug svečias iš Australijos čia jaudinosi, kad tik saviškai laimėtų, kad lietuviai išeitų nugalėtojais! Na, ir jo troškimas išsipildė: pradžioje pralaimėdami 0:1 pergale. Ir čia svečią buvo apstojęs visas būrys jo buvusių sporto draugų iš Vokietijos.

Robertas daug ką turi ir gali papasakoti iš sportinės srities. Jis savo ilgos kelionės po pasaulį metu buvo užsukęs ir Lietuvoje, kur praleido 7 dienas. Ir ten jis daug ką matė bei girdėjo. Nors vasaros mėnesiais Lietuvoje sportinis gyvenimas irgi gerokai sumažėjęs, tačiau vistiek buvo įdomu ten paviešėti. Gaila, kad nebuvo galimybės nuvykti į Šiaulius, kur liko nemaža jaunystės prisiminimų.

Chicagoje būdamas nemaža sportinių išpuodžių svečias papasakojo ir plačiai lietuvių visuomenei, kalbėdamas per Margučio radijo programą. Iš jo kalbų buvo galima susidaryti išpuodį, jog Australijoje lietuvių sportinis gyvenimas žymiai plačiau bujoja negu Amerikoje. Ten sporto varžybos sutraukia tūkstantinę žiūrovų, tuo tarpu kai Chicagoje tik šimtais tenkinamasi. Bendrai, ten į sportą žiūrima rimtai ir su nuoširdumu, kuomet Amerikoje lietuviai sportininkai turi užleisti areną labai neaiškaus plauko politikierių žaidimams.

Su svečių plačiau išsikalbėti teko paskutinį jo buvimo vakarą Chicagoje, kuomet grupelė draugų ir sporto entuziastų susitikime resto-

rane išleistuvėms. Kitą dieną Robertas pajudėjo į Kaliforniją, o iš ten laivu žadėjo pasukti Australijos linkui.

R. VALAVIČIAUS VIEŠNAGĖ EUROPOJE

R. Valavičius, lietuvių "dypukų" sūnus iš E. Chicago, Ind., kartu su Indijanos valstijos jaunių rinktinė viešėjo Europoje ir rungtyniavo Prancūzijoje, Belgijoje ir Tar. Sąjungoje. Šis 18 metų jaunuolis visoje rungtynėse buvo vienas iš geriausių taškų medžiotojų ir susilaukdavo plataus publikos bei tu kraštų spaudos dėmesio. Iš viso išvykoje Indijanos rinktinė sužaidė 14 rungtynių iš kurių 7 laimėjo.

Po rungtynių Belgijoje, vietinės profesionalų komandos treneris Valavičių kvietė ten pasilikti, siūlydamas sutartį metams su 12 tūkst. dolerų suma. Sunkiausios kovos rinktinėi buvo Maskvoje ir ten Valavičius su savo draugais pralaimėjo visas trejas rungtynes. Pirmame susitikime Maskvos jaunių rinktinė laimėjo 90-86 (Valavičius pelnė 22 taškus), antrose - 86-74, o paskutinėse amerikiečiai buvo arti pergalės, bet paskutinėse sekundėse prakiš o 84-85.

Prieš tai amerikiečiai, žaisdami Leningrade, vienose rungtynėse pasiekė puikią pergalę prieš Tar. Sąjungos jaunų rinktinę, kurią nugalėjo 103-88. Valavičius čia sumetė net 33 taškus.

SPORTAS TRUMPAI

— Jonas Žymantas, 12 metų amžiaus jaunuolis iš Chicagos priemiesčio Park Ridge, 2 mylių plaukimo varžybose Michigano ežero pakrante, iš 105 dalyvių atplaukė antruoju ir gavo gražią trofėją. Šis mažutis plaukikas jau yra toks pajėgus, kad šiandien toli pralenkia už jį žymiai didesnius ir vyresnius sportininkus. Atrodo, kad Jonas gali išaugti į vieną iš geresniųjų plaukikų Chicagoje.

— Chicagos Lituanikos pirmoji futbolo komanda jau pradėjo rudens rato pirmenybių varžybas. Po pralaimėjimo prieš Serbians 2-6, sekė pergalė prieš Youths (2-1). Tuomet vėl Lituanikos vyrai buvo priversti nusileisti Hansa-United vienuolikei.

Estelytė Kliugaitė, pasižymėjusi sportininkė, dalyvavo Buenos Aires Argentinoj ieties metimo rungtynėse, laimėdama pirmą premiją. Šiuo metu ruošiasi dalyvauti visos respublikos rungtynėse.

Janie Žukaitė, Great Neck, N. Y. jojimo sporto mėgėja ir paskutinėse lenktynėse laimėjo 1-ąją vietą. Ji yra Lietuvos Vyčių veikėjų Joanos ir Juozo Žukų duktė.

Vasario 16-osios gimnazijoje mokslas prasidėjo rugsėjo 8 d. Laukiama mokinių ir iš Amerikos. Gimnazijos adresas: Privates Litauisches Gymnasium, 684 Huettenfeld-Lampertheim, West Germany.

Robertas Sidabras iš Australijos su grupe draugų stebi futbolo rungtynes Chicagoje. Iš kairės stovi: J. Perkūnas, R. Sidabras, V. Sipavičius. Toliau matyti: J. Juška, V. Miceika, A. Martinkus. E. Šulaičio nuotr.

SYMPOSIUM ON NATIONALISM IN USSR Cont'd from page 8

Georgetown University and president of the UCCA. He will speak on "The Politico-Economic Significance of U. S.-USSR Trade".

Recent developments in Latvia, Slovakia, Hungary, Lithuania, Central Asia, Georgia, Azerbajdzhan, Moldavia, Albania, Byelorussia, Croatia, Armenia, Poland, and Estonia will be discussed. A special session on Soviet Jewry will be held Sunday evening.

The symposium will convene with opening remarks by Malcolm Caron, S. J., president of the Univer-

sity, Saturday, October 3, at 1:30 p. m. in the auditorium of the Ford Life Science Building.

The two-day event is organized by the Russian and East European Studies Committee and the Symposium of the Nationalities Council of Michigan and is sponsored by the Nationalities Council of Michigan and the University of Detroit.

Instrumental in organizing the symposium and serving as its coordinator is Dr. Anton Szutka, professor of chemistry at the University.

ĮVAIRIOMS PROGOMS GĖLIŲ GAUSITE

ALICE'S FLOWER SHOP

107-04 JAMAICA AVENUE, RICHMOND HILL, N. Y.

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454. Vakare 835-4149.

CIA RASITĖ NUOŠIRDŲ LIETUVISKĄ PATARNAVIMĄ.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziunas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY • MUTUAL FUNDS • INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, igyjant apdraudus, federalinių ir valstybių [Income Tax] užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų [Money Orders] ir įvairiausiai kitais reikalais, — kreipkitės į

JOSEPH ANDRUŠIS

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, NY 11421

Bilietai parduodami visomis susisiekiimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

Telef. VI 7-4477

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v

Vienybė, 1975 m. rugsėjo 19 d.

KAS TURISTAMS LIETUVOJE PATINKA IR KAS NE

Vilniuje leidžiamas dvisavaitinis žurnalas Švyturys 9-me numeryje idėjo žurnalisto Antano Aleksos išsamų pasikalbėjimą su pareigūnais Lietuvoje. Buvo pasikalbėta su Lietuvos užsienio reikalų ministro pavaduotoju Vytautu Zenkevičium, su turizmo tarnybos viršininku Algirdu Petraičiu ir su ryšių su užsieniu draugijos pirmininku Ramoju Petraičiu.

V. Zenkevičius painformavo, kad 1974 m. Lietuvoje apsilankė apie 64 tūks. užsieniečių. Petraitis pridėjo, kad 1974 m. lankytojų skaičius padidėjęs tik penkiais procentais. Buvę turistų iš 28 valstybių, daugiausia iš komunistinių valstybių, bet buvę svečių ir iš Austrijos, Danijos, Italijos, JAV, Norvegijos, Olandijos, Švedijos, Suomijos.

Į klausimą, kas trukdo turistams lankytis Lietuvoje, buvo atsakyta, kad esąs tik vienas ir tas pats turizmui nepakankamai pritaikytas viešbutis Vilniuje su 250 lovų; nesą tinkamų restoranų, autoplanų schemų ir kt., todėl svetimšaliams ekskursuoti po kraštą sunkiai įmanoma.

Į klausimą, kas turistams labiausiai patinka Lietuvoje, atsakyta, kad svečiai esą žavisi fundamentaliais socialiniais laimėjimais - planingu liaudies ūkio vystymu, nemo-kama medicinos pagalba, didžiuliu dėmesiu mokslui ir kultūrai, švietimo sistema, be galo pigus transportas, kad žmonės gyvena butuose, už kuriuos moka tik simbolines nuo-

mas, kad esą saugu vaikščioti miesto gatvėmis, ir dar visa eilė kitų abstrakčių malonumų.

Į klausimą, kas turistams nepatinka, atsakyta: restoranuose garsiai grojami džazai ir žemaitišku akcentu dainuojami amerikoniški šliageriai, esą turistai norėtų išgirsti lietuviškos muzikos ir dainų; nepatinka pergreitas automobiliais "lakstymas" ir nebijimas pėsčiųjų teisių, duobėti šaligatviai, besaikis lietuvių vaišingumas, patogumų stoka viešbučiuose, menka aptarnavimų kultūra parduotuvėse, labai daug laiko sugaištama dėl formalumų viešbučiuose, keičiant valiutą, mityboje, taxi medžioklėje ir kt.

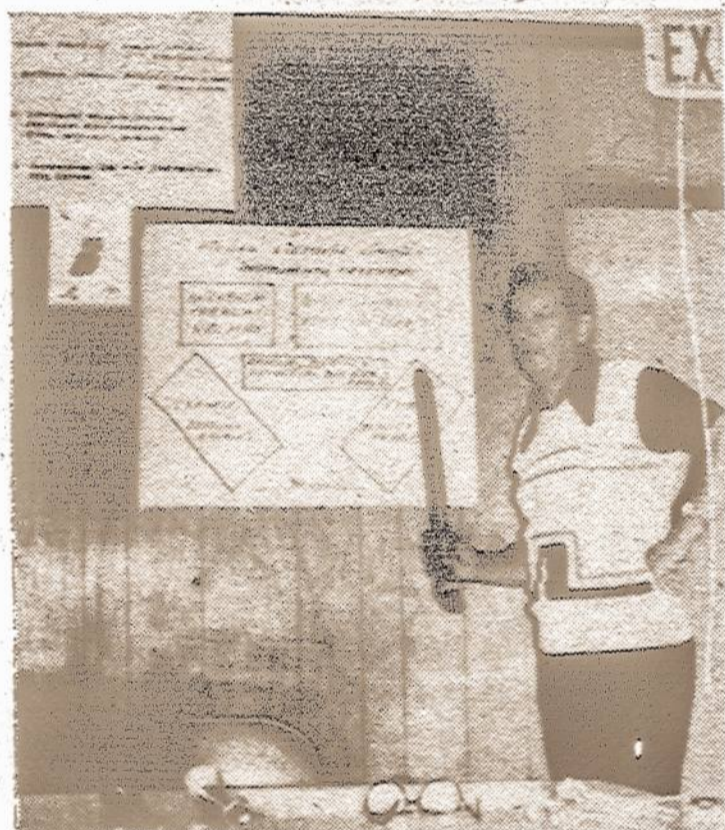
TRUMPAI

Los Angeles, California, rugpiūčio 18 d. Camara galerijoje atidaryta M. K. Čiurlionio reprodukcijų paroda, globojama Etninių dailių menų tarybos. Skoningai įremtos ir pakabintos neseniai Vilniuje išleistos 62 reprodukcijos. Taip pat apie Čiurlionį paruošti keli angliški tekstai. Atidarymo metu kun. B. Markaitis pasakė kalbą angliškai. Skambėjo Čiurlionio muzika.

Solistą Arnolda Voketaitį šiuo metu galima išgirsti "Don Basilio" rolėje. "Sevilijos Kirpėjas" operoje, Graikų Teatre, Los Angeles, Kalifornijoje. Voketaitis tik ką užbaigė Colorado vasaros operų festivalį su "Hofmano Pasakos", atlikdamas velnio roles toje operoje.

Kalifornijos Lietuvių Diena, ruošiamą Lietuvių Bendruomenės, šiais metais skirta Čiurlionio gimimo šimtmečiui paminėti. Bus statoma Gliaudos drama "Čiurlionis"; ir per amerikiečių radijo stotį Kvac bus transliuojama Čiurlionio muzika.

"Evening Herald" dienraštis, leidžiamas Shenandoah, Mahanoy City ir Ashland apylinkėje, Pennsylvania, rugpiūčio 26 dienos laidoje išspausdino straipsnį apie Baltijos tautas. Plačiai aprašyta Baltijos valstybių kovos su okupantu. Straipsnis iliustruotas Lino Kojelio piešta karikatūra, vaizduojančia, kaip Brežnevas spaudžia Baltijos valstybes.

Liet. Taut. Šokių vadovų kursuose Dainavoje, Z. Lapinas supažindina kursantus su lietuviškos muzikos instrumentais.

V. Bacevičiaus nuotr.

Liet. Taut. šokių vadovų kursų užbaigime Dainavos stovykloje, Manchester, Mich., vadovei J. Matulaitienei iš New Yorko giedama Ilgiausių metų.

V. Bacevičiaus nuotr.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

SALE VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

Tel. EVergreen 2-6440

1883 MADISON STREET • BROOKLYN, N. Y. 11227

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

Juozas Kavaliauskas

LICENSED PENNSYLVANIA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DEwey 4-5136

M. P. Ballas Funeral Home

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

Joseph Garszva

UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y. 11211
Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos
ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO,
VALSTYBĖS IR
FEDERALINĖS VALDŽIOS
MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: VIrginia 6-1800

VIENYBĖ

New York Times dienraštis rašo, kad Angier Biddle Duke, Civilinių reikalų ir viešųjų įvykių komisionierius, su žmona pranešė apie susižadimą ponios Duke dukters Leticijos Chandler Lynn su Ryčiu Valiūnu, dr. Kęstučiu ir ponios Valiūnų sūnumi iš New Rochelle, N. Y. Vestuvės planuojamos lapkričio mėnesį New Yorke. Nuotaka, duktė aktorius Jeffrey Lynn iš Californijos, yra Odyssey House direktorė New Yorke. Jos motina yra Population Crisis komiteto nacionalinė pirmininkė. Jaunasis yra baigęs Amherst kolegiją ir viceprezidentauja Neris Transatlantic Minerals bendrovei. Jo tėvas, dr. K. Valiūnas, yra Pccahontas anglies bendrovės prezidentas, VLIKO ir Pabaltiečių pasaulinės konferencijos pirmininkas.

Janina Mathews, newyorkietė aktorė, solistės Lionės Jodytės duktė, dalyvaus per 13 TV kanalą programoje "Circus". Ta programa vyks nuo spalio 22 d. kiekvieną dieną 10 val. ryto, 1 val. p. p. ir 6 val. vakare. Šią žinią pranešė aktorių dienraštis Variety rugp. 20 d., patalpindamas Janinos ir kitų jaunų artistų nuotraukas.

Teisėjo **Charles Paulis-Paulausko** portretas iškilmingai pakabintas rugsėjo 12 d. 9 val. ryto Belvidere, New Jersey Teismo rūmuose. Lietuviai džiaugiasi, kad teisėjas Paulauskas susilaukė tokio pagerbimo ir kad jo portretas dabar bus tarp nusipelnusių New Jersey teisininkų.

Dail. Aleksandra Kašubienė dalyvavo Lietuvių Moterų Komitetų federacijos New Jersey klubo metinėje gegužinėje ir pravedė pašnekesį dailės temomis, pailiustruodama skaidrėmis.

Andriaus Kuprevičiaus piano recitalis rengiamas spalio 11 d., šeštadienį, Town Hall. Pradžią 3 val. p.p.

Pabaltiečių akademikų balius rugsėjo 27 d., šeštadienį, 8 val. įvyksta Armėnų Kultūros centre Manhattane. Baliaus tikslas - labiau suartinti estus, latvius ir lietuvius studentus, jiems besiruošiant Baltijų studijom puoselėti draugijos penktam suvažiavimui, kuris ateinančiais metais įvyks Columbia universitete New Yorke.

Maironio lituanistinėje mokykloje, kuri jau pradėjo naujuosius mokslo metus, veikia dvi mokyklos: žemoji su aštuoniais skyriais ir aukštesnioji - su dviem klasėmis. Į aukštesniąją stoji mokiniai, baigę aštuonis skyrius.

Pereitais mokslo metais tokią mokyklą jau baigė penki mokiniai, šiais mokslo metais tikimasi dvigubo skaičiaus. Mokyklos vadovybė ragina tėvus leisti vaikus į aukštesniąją mokyklą, nes joje praleisti dveji metai labai pagilina jaunuolių ir jį prižiūria prie lietuviškos veiklos.

Kazys Jakutis, solistas, atliks pagrindinę programos dalį Kultūros židinio metiniame rengime rugsėjo 27 d. Pradžią 8 val. Po koncerto bus šokiai, grojant Amour orkestrui su Juozo Nako palyda.

Bronė Spūdienė, sugrįžusi iš Lietuvos, kur aplankė savo gimines ir draugus, savo kelionės įspūdžiais pasidalino Onos Jozėnienės jai surengtose susitikimuose Jamaica-Briarwood. Sutiktuvių puotoje dalyvavo ir visa eilė Bronės Spūdienės ir Onos Jozėnienės draugų.

Dr. Jonas Dainauskas, teisininkas iš Chicagos, atvyksta į New Yorką ir skaitys pagrindinę paskaitą Tautos šventės minėjime rugsėjo 21 d., sekmadienį. Minėjimas rengiamas Kultūros židinyje. Bus ir meninė dalis.

"Chicago Sun Times" dienraštis išspausdino Associated Press kolumnistės - lietuaitės Jūratės Kazickaitės straipsnius apie kolumnistę Nora Ephron ir artistą Andy Warhol.

Jonas Jonaitis pagarsėjęs visoje Amerikoje futbolo žaidėjas Colt komandos Baltimorėje žvaigždė palieka tą sportą ir pereina į spalvotą televiziją kaip pranešėjas apie futbolo žaidimus. Jo metinis atlyginimas sieks \$160,000.

Jonaitis yra gimęs Brooklyn, N. Y. Dabar jau 45 metų.

Anglų kalba pasirodė Juozo Daimanto knyga "Partizanai už geležinės uždangos", kurią išleido Maryland Books leidykla. Ją išvertė buvęs JAV ambasadorius Lietuvai Earl J. Harrison. Knyga pavadinta: "Fighters for Freedom: Lithuanian Partisans versus the USSR". Knyga ryškiai parodo trejų metų lietuvių tautos kovas su okupantu.

Elenos Feiferienės, woodhavenietės kultūrininkės, motina mirė Buenos Aires mieste (Argentinoje). Dėl motinos mirties užuojautą Elenai pareiškė daugelis jos newyorkiečių pažįstamų ir draugų. Ją nuoširdžiai užjaučia ir Vienybė. Beje, Elena ir jos vyras dail. Robertas jau yra pakėlę sparnus persikelti nuolat apsigyventi apie Clearwater, Floridoj, į kur ketina išvykti spalio pradžioje.

Vienybės skaitytojai Elena ir Rudolfas Feiferiai, ūgamečiai New Yorko gyventojai, kurie spalio pradžioje išvyksta į St. Petersburg, Florida.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Marija Čeponienė su sūnum Petru ir dukra Maryte. Disneyland, Florida. Čeponių sūnus Petras įstojo į JAV kariuomenės oro laivyno dalinį. Siomis dienomis išvyko į Texas.

B. Čeponis, ūlgametis Vienybės rėmėjas ir skaitytojas, su meškėnais [raccoons] savo sodyboje Smihtown, N. Y.

Rugsėjo 29 d., per Seton Hall Universiteto radijo stotį. "Music of Lithuania" programos metu, ištisa valanda bus pavesta Čiurlionio muzikai. Per "Lietuvos Atsiminimų" radijo programą, Čiurlionio gimimo sukaktis bus paminėta rugsėjo 20 d.

Nuo Kalėdų pašto tarifas pakils, paprastiems laiškam vietoj 10 centų reikės 13 c.

Viktorija ir Jonas Galiniai šiemet mini 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Sūnaus ir dukros su šeimomis rūpesčiu rugsėjo 28 d., sekmadienį, Kultūros židinyje rengiamas pagerbimas.

☆

Solistė **Juratė Veblaitytė-Litchfield**, buvo pakviesta dainuoti su Phoenix pučiamųjų instrumentų kvintetu New York Times WQXR radijo stotyje rugsėjo 17 d. Solistė atliko iš muziko Dariaus Lapinsko ciklo "Mergaitės Dalia" penkias dainas ir latvių bei estų kūrinius.

Vienybė, 1975 m. rugsėjo 19 d.